

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022

Oriveden kaupunki

Kaupunginhallitus 4.11.2019
Kaupunginvaltuusto 25.11.2019

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2020	3
2. TALOUSARVION 2020 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2020-2022 YLEISPERUSTELUT	6
Talouden yleinen kehitys.....	6
Talousarvion lähtökohdat	8
Käyttötalous	10
Verotulot ja valtionosuudet	11
Verotulot	11
Valtionosuudet	11
Investoinnit.....	11
3. TALOUSARVION SITOVIUUS	12
Käyttötalousosa	12
Investointiosa	12
Tuloslaskelmaosa.....	12
Rahoitusosa	13
Tilivelvollisuus.....	13
4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA	14
Kuntalaki.....	14
Kaupunkistrategia.....	14
Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet	15
Elinvoimaohjelman tavoitteet	15
5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO.....	16
6. TULOSLASKELMAOSA.....	17
7. RAHOITUSLASKELMAOSA.....	18
8. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	19
KAUPUNGINHALLITUS.....	19
Vaalit	19
Tilintarkastus	19
Yleisjohto ja kehittäminen.....	19
Henkilöstöpalvelut	20
Hallinto- ja talouspalvelut	21
Maaseutupalvelut	21
Sote- ja erikoissairaanhoidtopalvelut.....	22
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA	26
Hallintopalvelut.....	26
Varhaiskasvatus	27
Perusopetus.....	27

Lukiokoulutus.....	28
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA.....	30
Elämänlaatupalvelut	30
TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	31
Teknisten palvelujen hallinto.....	31
Tilapalvelu.....	31
Kunnallistekniikka	32
Vesihuoltolaitos	32
Tiejaosto	33
9. INVESTOINTIOSA	34
10. VESIHUOLTOLAITOS	36
Tuloslaskelma	36
Rahoituslaskelma	36
11. KONSERNIYHTIÖT	37
LIITTEET	39
Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2020 tulosalueittain.....	39
Investointisuunnitelmaluonnos vuodelle 2020 hankeryhmittäin.....	43
Tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset vuodelle 2020	47

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2020

Yleinen talouskehitys ja valtion sekä kuntien talous

Suomen talouskasvu on hidastumassa selvästi nousukauden jälkeen. Vuonna 2019 Suomen BKT:n enustetaan kasvavan 1,5 % kotimaisen kysynnän ylläpitäessä kasvua. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu vahvana. Käytettävissä olevien tulojen kasvua ylläpitää hyvä työllisyyden kehitys sekä kiihtyvä ansiotason nousu. Yksityisten investointien kasvu jää vaisuksi. Erityisesti uusien asuntojen rakentaminen vähenee. Suomen viennin kasvua hidastaa maailmankaupan hidastuva kasvu. Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu arviolta 1,0 prosenttiin. Talouskasvu on ennen kaikkea kotimaisen kysynnän varassa, jonka kasvua tukee julkisten investointien ja kulutuksen kasvu. Ansiotason nousu tukee yksityistä kulutusta. Tuonnin ja viennin arvot kasvavat maltillisesti sekä volyyminkasvun että hintojen nousun seurauksena.

Kuntatalouden kehitys

Talouksnäkömät ja kuntatalouden tilanne ovat heikentyneet ja ennusteen mukaan kunnallishallinnon alijäämä on 3,1 mrd. euroa eli -1,2 % suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2023. Hallitusohjelmaan sisältyvän rahoitusasematavoitteen saavuttaminen edellyttäisi paikallishallinnon sopeutusta noin 1,8 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Jos tämän suhteuttaa kuntatalousohjelman tarkastelun mukaisesti paineeksi nostaa kuntien tuloveroprosenttia, on korotuspaine vuoden 2023 tasolla keskimäärin 2,2 prosenttiyksikköä ja alle 6 000 asukkaan kunnissa peräti 5,5 prosenttiyksikköä. Korotuspaine on yli kolme prosenttiyksikköä kaikkiaan 187 kunnassa. Kuntaliitto arvioi, että kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino on erittäin mittava ja se on muuttumassa pysyväksi. Kuntatalousohjelmassa kehitysarvioon on laskettu oletukset palvelutarpeiden ja toimintamenojen kasvusta, tulopohjan kehityksestä sekä hallitusohjelman mukaisista tiedossa olevista toimenpiteistä. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava tunnusluku on kasvanut merkittävästi ja se on 1,9 – 2,7 mrd. euroa ilman uusia toimenpiteitä.

Kuntien valtionosuudet ovat 11,6 mrd. euroa vuonna 2020, 11,8 mrd. euroa vuonna 2021, 12,1 mrd. euroa vuonna 2022 ja 12,2 mrd. euroa vuonna 2023.

Oriveden talousarvion linjaukset ja perusteet

Talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteita ohjaa valtuuston hyväksymä kaupunkistrategia, jonka vision mukaan: "Orivesi on aktiivisten ihmisten kiinnostava kaupunki luonnon keskellä". Kaupunkistrategian mukaan Orivesi uudistuu kuntalaislähtöisesti; kehitämme palveluja orivesiläisten tarpeiden mukaan, keskitymme kunnan ydintehtäviin ja kannustamme ja tuemme kuntalaisia omatoimisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Edelleen kaupunki toimii vastuullisesti; järjestämme palvelut luotettavasti ja yhdenvertaisesti, noudatamme hyvän hallinnon periaatteita ja huolehdimme henkilöstöstämme sekä järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla ja pyrimme parantamaan jatkuvasti palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Kaupunki edistää asukkaiden hyvinvointia, erityisinä painopistealueina lasten ja nuorten hyvinvointi ja kuntalaisten oma-aloitteisuuteen panostaminen sekä järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kannustaminen osana hyvinvointityötä.

Kaupungin talous

Oriveden kaupungin talousnäkymät ovat kireät ja talousarvio vuodelle 2020 on alijäämäinen. Huolimatta tiukasta talouslinjasta kuntalaisten peruspalveluista huolehditaan ja palvelutaso säilytetään ennallaan ja myös kehittämiseen panostetaan.

Tuloveroprosentti pidetään ennallaan 22 prosentissa, samoin kiinteistöveroprosentit säilytetään nykytasolla.

Talousarvion mukaan vuosikate on 0,7 milj. euroa, poistot 3,2 milj. euroa ja tulos on alijäämäinen 2,4 milj. euroa. Käyttötalouden toimintakulut ovat 69,4 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat 2,5 prosenttia ja toimintakatteen kasvu 3,3 prosenttia. Valtionosuudet ovat 23,3 milj. euroa, kasvua on 7,9 prosenttia, 1,7 milj. euroa. Verotulot ovat 34,9 milj. euroa, kasvu 1,5 prosenttia, 0,5 milj. euroa.

Vuoden 2019 investoinnit ovat 3,2 milj. euroa. Talonrakennuksen investoinnit, jotka ovat korjaus- ja muutostöitä, ovat 861 000 euroa. Kunnallistekniikan investoinnit ovat 1,8 milj. euroa. Tärkeitä uudiskohteita ovat Mattilanpellon alueen teiden ja vesihuollon rakentaminen (460 000 euroa ja hanke jatkuu vuonna 2021). Tämä mahdollistaa uuden asuinalueen keskustan tuntumassa luonnon läheisyydessä. Alueen kaavoitus on meneillään. Toinen tärkeä kohde on Orivesi-Haapamäki radan turvallisuuden parantamisen liittyvät järjestelyt Oripohjassa. Hanke on yhteinen Väyläviraston kanssa. Hankkeen kustannusarvio noin 1,2 milj. euroa, josta kaupungin osuus on noin 300 000 euroa ja loppuosa Väyläviraston osuutta. Koulutieltä lähtevä vartioimaton tasoylikäytävä poistuu ja se korvataan vartioidulla tasoylikäytävällä. Muilta osin kunnallistekniikan investoinnit ovat teiden ja vesihuollon peruskorjausmenoja.

Kaupungin lainamäärä kasvaa noin 1,9 miljoonalla eurolla ja vuoden 2020 lopussa lainamäärä on noin 22,7 milj. euroa, mikä tekee 2 479 euroa/asukas.

Kehittämishankkeita

Vetovoiman vahvistamisessa Orivesi pyrkii uudistamaan ja kehittämään palveluja sekä tavoittelee kasvua. Vireillä on useita maankäyttöön, elinkeinojen- ja asumisen kehittämiseen sekä palvelujen ja kuntalaisten vuorovaikutuksen ja osallisuuden kehittämiseen tähtäviä hankkeita. Tärkeässä roolissa strategian tavoitteiden saavuttamisessa on, että kaupungin henkilöstöpolitiikkaa on toimivaa ja henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehditaan hyvin.

Vuoden 2020 aikana on tavoite saada valtuuston hyväksyttäväksi mm. rantaosayleiskaava, strateginen yleiskaava sekä Keskustien itäpuolen asemakaavamuutos. Aseman seudun kehittämisselvitys on laadittu strategisen yleiskaavatyö yhteydessä ja selvitys tulee käsittelyyn vuonna 2020. Aseman seudun kehittäminen on kaupungin yksi kärkitavoite kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa, joka tulee hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2020. Junapilotti tuo uusia junavuoroja Orivedelle vuonna 2020, jolloin on yhteensä 14 vuoroa. Joukkoliikenne kilpailutetaan sekä kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen taholta että paikallisen Nopa-liikenteen osalta. Tärkeä uusi asumisen kaavoituskohde on Mattilanpellon alue. Valmistelussa on yksityinen palvelusetelipäiväkotihanke sekä mahdollinen Tähtiniemi-kodin korvaaminen uusilla yksityisen toimijan rakentamilla tiloilla, jonka osalta käsittely menee vuoden 2020 puolelle. Työllisyyspalveluissa Orivesi on mukana Pirkanmaan kokeiluhankkeen haussa. Päätökset siitä, mitä alueet kokeiluun valitaan, saadaan alkuvuodesta 2020.

Kaupunki on panostanut elinvoiman kehittämiseen ja uusi reilun vuoden toiminut elinvoimapalvelujen yksikkö on päässyt hyvin vauhtiin ja tuloksia näkyy. Mm. matkailun kehittämiseen ja viestintään on panostettu ja mm. kaupungin nettisivut uudistetaan vuoden 2020 aikana. Kuntalaisten osallistamiseen on panostettu ja mm. kumppanuuspytötoiminta on päätetty ottaa vakinaiseksi toimintataksaksi. Oriveden Opiston alueesta on aiesopimus, jonka mukaan Kulttuuri Osuuskunta Pro Orivesi

hankkii rakennukset ja maa-alueen Ahlmanin koulun säätiöltä omistukseensa ja ryhtyy kehittämään alueen toimintoja. Kaupunki osaltaan on mukana tässä työssä.

Tulevana isona kehittämishankkeena voidaan pitää myös valtatie 9 Oritupa-Yliskylän risteyksen saamaa 10 milj. euron rahoitusta ohituskaistaparin rakentamiseen.

Kuntayhteistyö

Kaupunkiseudun kuntien yhteistyö perustuu Tulevaisuuden kaupunkiseutu -seutustrategiaan, jonka kolme pääviestiä ovat lisää kilpailukykyä, kasvulle kestävä rakenne ja hyvinvoiva yhteisö. Strategia antaa askelmerkit seuraaville vuosille seutuyhteistyössä. Seutuyhteistyössä keskeinen hanke on MAL-sopimuksen toimeenpano. Seudulla on myös lukuisia muita yhteistyöhankkeita niin hyvinvointipalveluissa kuin infra ja maankäyttöpalveluissa. Mm. Hinku tavoitteiden edistäminen on yksi tärkeä tavoite.

Kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyhtiö Business Tampere Oy:n on juuri uudistamassa elinkeinostrategiaansa, joka kattaa vuoden 2020-2025. Business Tampereen keskeisenä päämääränä on kehittää kaupunkiseudun elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Yhtiön toiminnan painopisteitä ovat uusien toimialojen synty, investointien hankinta, toimialojen monipuolistuminen sekä olemassa olevan teollisuuden sisäinen uudistuminen.

Pirkanmaan liitto toimii hanketoimistona kuntien sote-palveluiden kehittämisen jatkovalmistelussa. Sote-uudistusta Pirkanmaalla valmistellut kunnanjohtajien sekä kunnanvaltuustojen ja -hallitusten puheenjohtajien työryhmä jatkaa Pirkanmaan kuntien sote-palveluiden kehittämistä. Valtion rahoitus maakuntien sote-valmistelulle on vielä keskeneräisessä vaiheessa.

Yhteenveto

Talousarvion 2020 kautta järjestetään ja turvataan laadukkaat palvelut kuntalaisille. Taloustilanne on alijäämäinen ja tästä syystä on laadittu talouden ja toiminnan kehittämissuunnitelmaa, missä haetaan keinoja talouden tasapainottamiseen. Elinvoimaohjelmassa ja hyvinvointisuunnitelmassa on useita hyviä kehittämishankkeita maankäytön, asumisen, elinkeinotoiminnan, työllisyyden ja liikenteen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta. Näiden kautta voidaan lisätä elinvoimaa ja vetovoimaa paikkakunnalle ja vahvistaa tulopohjaa. Myös kuntalaisten ja järjestöjen osallistumista ja yhteistyötä kehitetään.

Esitän parhaimmat kiitokset kaupungin henkilöstölle, kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä muille toimielimille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020–2022 valmistelussa ja toivotan kaikille menestystä vuonna 2020.

Marraskuussa 2019

Juha Kuusisto
kaupunginjohtaja

2. TALOUSARVION 2020 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2020-2022 YLEISPERUSTELUT

Talousarvioasiakirja on uudistettu kuntalain ja taloussuunnitelmaa koskevan suosituksen mukaiseksi kaupunkistrategiaa tukevaksi asiakirjaksi. Talousarvion alussa on kirjaukset asiakirjan strategisesta perustasta ja kaupunkistrategian seurannasta.

Talousarvion määrärahojen sitovuutta on nostettu siten, että valtuusto hyväksyy lautakuntatasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi valtuusto hyväksyy kaupunkikonsernin tytäryhtiöille kaupunkistrategiasta johdetut toiminnalliset ja/tai taloudelliset tavoitteet. Valtuuston lautakuntatasolle hyväksymien määrärahojen ja tavoitteiden jakautuminen alaspäin tulosaluetasolle esitetään asiakirjassa tulosalueiden taloussuunnitelmina.

Talouden yleinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtionvarainministeriön talouskatsauksen mukaan lähiaikojen talouskasvu näyttää vielä myönteiseltä kansanvälisen talouden heikoista uutisista huolimatta. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Vuosina 2022-2023 valtiovarainministeriö ennakoii talouskasvun hidastuvan alle yhteen prosenttiin. Hidastuvan talouskasvun seurauksena työllisyyden kasvu jää vähäiseksi. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, jonka ennustetaan kasvavan. Vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman menolisäykset heikentävät julkista taloutta.

Maailmantalouden kasvun ennustetaan hidastuvan kuluvana vuonna kauppakonfliktien aiheuttaman epävarmuuden vuoksi. Euroalueen talousnäkyminen vaikuttaa Saksan nopeasti hidastunut talouskasvu. Näkymien odotetaan kuitenkin parantuvan ensi vuonna, koska palveluiden kysyntä tukee elpymistä. Lyhyiden markkinakorkojen ja valtionlainojen korkoympäristö on muuttunut kuluvan vuoden aikana. markkinakorot ovat painuneet pysyvästi nollan alapuolelle ja useiden valtioiden pitkäaikaisten lainojen korot ovat kääntyneet negatiivisiksi. Korkojen odotetaan kuitenkin hieman nousevan vuoden 2021 loppuun mennessä.

Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,5 % kuluvan vuoden aikana. Vientikysynnän kasvun ennustetaan kuitenkin hidastuvan voimakkaasti ja myös yksityisten investointien kääntyvän laskuun. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu kuitenkin ripeänä kotitalouksien käytössä olevien tulojen kasvun myötä. Työttömyys on kuluvan vuoden aikana hitaasti alentunut. Vuoden 2019 työttömyysasteen arvioidaan olevan 6,5 %. Palkkasumman ennakoitaan kasvavan tänä vuonna 3,7 %. Tämän vuoden inflaatioksi arvioidaan 1,1 %.

Vuonna 2020 valtiovarainministeriö arvioi talouskasvun hidastuvan 1,0 prosenttiin. Eri maiden talouksien väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja siten vaikuttavat välillisesti Suomen vientiin. Yksityisen kulutuksen kasvun ennustetaan myös hidastuvan. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat heikentää työllisyyden kasvua. Vuonna 2021 BKT:n kasvun ennustetaan olevan 0,9 %.

Hyvä suhdannetilanne ja julkista taloutta vahvistavat sopeutustoimet ovat kohentaneet julkisen talouden rahoitusasemaa viime vuodet, mutta eivät ole poistaneet alijäämää. Julkisen talouden menot ovat pysyneet tuloja suurempina. Ennusteen mukaan julkisen talouden tulojen ja menojen epätasapaino kasvaa lähivuosina. Alhainen korkotaso pienentää lähivuosina julkisen velkasuhteen kasvupai-

netta, mutta ei helpota julkisen talouden tasapainottamista. Korkotason lasku pienentää luonnollisesti korkomenoja. Samalla työeläkelaitosten korkotulot kuitenkin supistuvat ja omaisuustulojen kasvu hiipuu.

Kuntatalouden kehitys

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden näkymät lähivuosille huolestuttavan heikot. Kuntatalous heikkeni selvästi vuonna 2018. Kuntatalouden heikkenemisen taustalla oli kuntatalouden toimintamenojen kasvun nopeutuminen ja investointien kasvu erityisesti kunnissa. Talouden ja työllisyyden hyvästä kehityksestä huolimatta kuntien verotulot kääntyivät laskuun muun muassa ennakoituja korkeampien veronpalautusten vuoksi. Kuntien tulopohjaa heikensi myös valtionosuuksien väheneminen.

Tilastokeskuksen julkaisemien neljännesvuositilastojen perusteella kuntatalouden menojen kasvu jatkuu vuonna 2019. Samanaikaisesti toimintatulojen kasvu on maltillista ja verotulojen kasvu jää odotettua vaimeammaksi. Verotulojen kertymään on kuluvana vuonna vaikuttaneet useat tekijät, joiden ennustaminen ja ennakkointi on ollut hankalaa. Kuluvana vuonna veroennustetta alentaa suhdannenäkymien heikentymisen lisäksi verotuksen järjestelmämuutokset: ennakkopidätysmenettelyn muutokset ja tulorekisterin käyttöönotto ja siihen liittyneet epävarmuustekijät. Kuntatalouden tuloksen arvioidaan heikkenevän kuluvana vuonna selvästi, kun vielä kevään kuntatalousohjelmassa sen arvioitiin hieman paranevan edellisvuodesta.

Kuntatalouden kehitysnäkymät pysyvät huolestuttavan heikkoina koko kehyskauden 2020-2023, ja tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Toimintamenojen kasvun arvioidaan jatkuvan keskimäärin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Menojen kasvua lisäävät niin sosiaali- ja terveystalouden kysynnän kasvu, hallitusohjelman toimenpiteet, ansiotason oletettu kasvu kuin kuntien investointipaineet. Samanaikaisesti verotulojen arvioidaan kasvavan keskimäärin 2,7 prosentin ja valtionapujen 4,2 prosentin vuosivauhdilla. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9–2,7 mrd. euroa negatiivinen.

Kuntatalouden näkymiä heikentävät myös väestörakenteen muutoksesta aiheutuva kasvava menopaine ja suhdannetilanteen heikkeneminen. Mahdollisuudet menopuolen sopeutukseen on erityisesti pienimmissä kunnissa usein jo pitkälti käytetty, joten kunnallisveroprosentteihin kohdistuu lähivuosina huomattavaa korotuspainetta ja kuntatalouden velkaantuminen uhkaa kasvaa.

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan myös kuntakokoryhmittäin. Tarkastelun perusteella toiminnan ja investointien rahavirta (rahoituksen tasapaino) vaihtelee lähivuosina merkittävästi kuntakokoryhmittäin. Ennusteen perusteella toiminnan ja investointien rahavirta olisi negatiivinen kaikissa kuntakokoryhmissä jokaisena tarkasteluvuonna. Yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä tilanne olisi kuitenkin muita kuntakokoryhmiä hieman parempi. Rahoituksen tasapaino heikkenee eniten pienissä kuntakokoryhmissä, sillä pienimmissä kunnissa verorahoituksen kasvu on heikkoa, eikä se riitä kattamaan arvioitua toimintamenojen kasvua.

Toiminnan ja investointien rahavirtaa tarkastellaan ohjelmassa myös laskennallisen veronkorotuspaineen näkökulmasta. Laskelmien perusteella tuloveroprosentin korotuspaineita on kaikissa kuntaryhmissä, suurimman korotuspaineen kohdistuessa koko tarkasteluajanjakson alle 6 000 asukkaan kuntiin. Veronkorotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelukauden loppua kohti kuntien rahoituksen tasapainon heikentyessä.

Kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää rakenteellisia uudistuksia ja kuntien omia sopeutustoimia. Maan hallitus on asettanut ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille omat rahoitusasematavoitteensa.

Hallitus on päättänyt, että paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusaseman tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä. Julkisen talouden ennusteen perusteella rahoitusasematavoitteen saavuttaminen edellyttäisi paikallishallinnon sopeutusta noin 1,8 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Hallitusohjelma tukeutuu vahvasti 75 prosentin työllisyysastetavoitteen saavuttamiseen. Työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta. Kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää kuitenkin myös rakenteellisia uudistuksia ja kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamiseksi hallitus on asettanut kuntataloudelle sitovan euromääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuva painetta. Menorajoite koskee valtion toimista kuntatalouteen aiheutuva menojen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosittaisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksissa. Menorajoitteen mitoituksessa otetaan huomioon vuosien 2020-2023 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat uudet toimet. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2023 kuntatalouden toimintamenoja 520 milj. euroa lisäävä verrattuna kevään 2019 niin sanottuun tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan.

Oriveden kaupungin kehitys

Oriveden kaupungin väkiluku on vuoden 2019 elokuun loppuun mennessä vähentynyt 42 hengellä vuoden alusta. Elokuun lopussa Orivedellä oli kirjoilla 9 182 henkilöä. Kesäkuun 2019 loppuun mennessä Orivedellä syntyi 31 lasta, kuoli 64 henkilöä, kaupunkiin muutti 212 henkilöä ja kaupungista muutti pois 181 henkilöä.

Kaupungin tuloveroperuste on 22,00 prosenttia. Vuoden 2020 tulo- ja kiinteistöverotuloperusteisiin ei ehdoteta muutoksia. Vuoden 2020 kunnallisverojen tilitysten arvioidaan kasvavan edellisvuodesta. Kasvu johtuu osaltaan vuonna 2019 tulorekisteriuudistuksen vuoksi tilittämättä jääneistä eristä sekä verotulopohjan kasvusta.

Valtionosuuden laskentaperusteet muuttuvat vuoden 2020 alusta ja niiden myötä Oriveden valtionosuuden odotetaan kasvavan merkittävästi. Kasvua on edellisvuoteen verrattuna 1,8 milj. euroa, 8,0 %. Valtionosuuden osana maksettava verotulojen tasaus on 5,95 milj. euroa ja siinä on lisäystä edellisvuoteen verrattuna 0,2 milj. euroa.

Oriveden kaupungin työttömyysaste oli elokuun 2019 lopussa 7,8 prosenttia, kun se vuoden 2018 vastaavana aikana oli 7,2 prosenttia. Elokuun lopussa Pirkanmaan keskimääräinen työttömyysprosentti oli 9,0 prosenttia (2018: 8,9 %).

Oriveden kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksen ennakoidaan elokuun loppuun toteutuneen kirjanpidon perusteella olevan noin 3,88 milj. euroa alijäämäinen. Alijäämä on noin 1,3 milj. euroa talousarviota suurempi. Tilinpäätösennusteeseen sisältyy Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin menoihin 0,5 milj. euron ylitysvaraus vuoden 2019 talousarvioon verrattuna.

Talousarvion lähtökohdat

Vuoden 2020 talousarvion laadinnassa yleisten taloustietojen lisäksi perustietoina on ollut kaupungin tilinpäätös vuodelta 2018 ja tilinpäätösarvio vuodelta 2019 sekä ennusteet yleisestä talouden

tilasta ja tuloperusteista. Lisäksi valmistelutyössä on otettu huomioon valtuustoseminaareissa esitettyjä linjauksia sekä kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt vuoden 2020 talousarvion laatimisen peruslähtökohdiksi seuraavaa:

- tuloveroprosentti 22,00 %;
- kiinteistöveroprosentit; yleinen 1,10 %, vakituiset asuinrakennukset 0,65 % ja muut rakennukset 1,25 %, rakentamaton rakennuspaikka 3,00 % ja yleishyödyllinen yhteisö 0,00 %;
- menotaso ei saa korottaa palkankorotuksia lukuun ottamatta;
- palkankorotuksiin on 2,0 %-yksikön määrärahavaraus;
- uusia vakansseja ei perusteta (pl. erikseen sovittavat).

Kaupungin käyttötalouden tärkeimmät tunnuslukumittarit ovat vuosikate, toimintakate ja tilikauden tulos sekä yli-/alijäämä sekä lainakanta. Nämä tunnusluvut tulisi pitää positiivisina ja terveen talouskehityksen mukaisina siten, että talouden tasapaino säilyy.

- Vuosikate osoittaa, paljonko käyttötaloudesta jää poistojen jälkeen käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on riittävä, kun se on vähintään poistojen suuruinen.
- Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli se osoittaa kuinka paljon kaupungin varsinaisesta toiminnasta jää verorahoituksella katettavaksi.
- Verorahoitus tarkoittaa suoria verotuloja ja valtionosuuksia. Jos toimintakate heikkenee enintään sen verran kuin verorahoitus kasvaa, pysyy kuntatalous tasapainossa.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Oriveden kaupungin taseessa on vuoden 2018 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 6,2 milj. euroa. Taloussuunnitelma 2020-2022 on alijäämäinen ja näistä alijäämistä osa voidaan kattaa vanhoilla ylijäämillä. Koska Oriveden taloustilanne on vuoden 2019 aikana heikentynyt, tulee toiminta ja taloutta kehittää siten, että kaupungin tase ei käänny alijäämäiseksi.

Vuoden 2019 aikana on tehty toiminnan kehittämistoimenpiteitä tai -päätöksiä mm.:

- käynnistettiin selvitys yksityisen palvelusetelipäiväkodin saamista kaupunkiin. Valmistelu on talousarvion laadintahetkellä kesken, mutta tavoitteena on saada hanke käynnistettyä kevään 2020 aikana, mikäli yksityinen palveluntuottaja löydetään.
- sote-kiinteistöjen mahdollista myymistä selvitetään vuoden 2019 aikana ja tässä yhteydessä tiedustellaan myös toimijoiden kiinnostusta rakentaa Orivedelle ikäihmisille suunnattu vuokra-kerrostalo.
- talous- ja henkilöstöhallinnon vaihtoehtoisia palveluja on selvitetty vuoden 2019 aikana ja valtuusto päätti kesäkuussa, että Sarastia Oy:n hoidettavaksi siirretään konsernin tytäryhtiöiden taloushallintopalvelut vuoden 2020 alusta ja kaupungin henkilöstöhallinnon palvelut viimeistään 1.10.2020 alkaen.
- kuntalaisten osallisuutta on lisätty kehittämällä mm. kumppanuuspöytämallia. Elinvoimapalvelut ovat tiivistäneet yhteistyötä yrittäjien, Tredun ja Business Tampere Regionin kanssa.
- lisäksi Orivesi on mukana valtakunnallisessa kehyskuntaverkostossa, jota kautta saadaan mm. toiminnan ja talouden vertailutietoja sekä hyviä käytäntöjä muista vastaavan kokoisista kunnista.

Edellä olevien kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuuden odotetaan heijastuvan osaltaan myös positiivisesti taloudelliseen kehitykseen.

Käyttötalous

Oriveden kaupungin toimintatuotot ovat 12,05 milj. euroa ja niissä on vähennystä edellisvuoteen nähden 0,6 %. Suurin ulkoinen tuloerä on vesihuoltolaitoksen myyntitulot, 2,16 milj. euroa. Metsänmyynnistä arvioidaan saatavan 0,08 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myynnistä 0,15 milj. euroa.

Toimintakulut ovat 69,35 milj. euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 2,5 %. Henkilöstökuluja on 18,05 milj. euroa, kasvu 0,4 %. Henkilöstökuluihin sisältyy yhden henkilötyövuoden lisäys tilapalvelujen työnjohto/asiiantuntijaresursseihin.

Palvelujen ostot ovat 43,61 milj. euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 4,0 %. Merkittävin erä palvelujen ostoja on sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot, joita on 35,5 milj. euroa. Sote-palvelujen ostot lisääntyvät edellisvuoteen verrattuna 1,51 milj. euroa, 4,5 %.

Verotuloista ja valtionosuuksista on myöhemmin erilliset tarkastelut.

Toiminnasta saatavien tuottojen ja toimintakulujen erotuksena muodostuu talousarvioon 2020 vuosikatetta 0,73 milj. euroa. Vuosikatteen määrä nousee edellisvuoteen verrattuna.

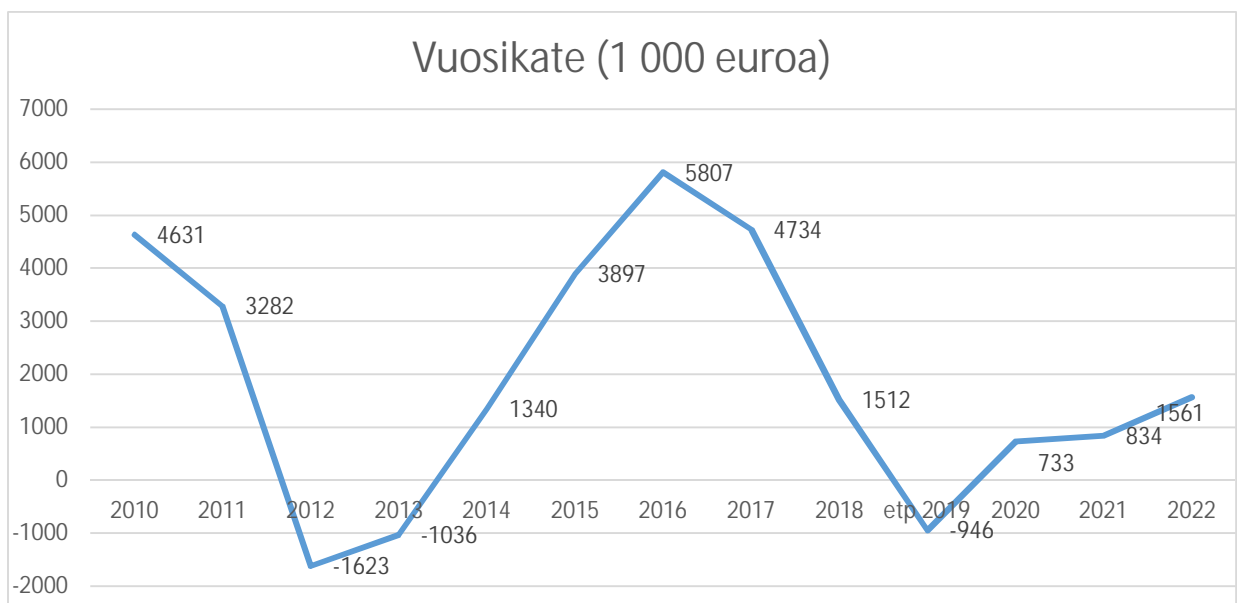
Oriveden kaupungin pysyvistä vastaavista ja vuoden 2020 aikana tehtävistä investoinneista on arvioitu tehtävän poistoja 3,18 milj. euroa valtuuston hyväksymän vuonna 2013 voimaan tulleen poistosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2020 talousarvioon ei sisälly normaalista toiminnasta poikkeavia eriä.

Vuosikate

Vuosikatteella mitataan kaupungin tulorahoituksen riittävyyttä ja se muodostuu yhteenlaskettujen toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien sekä toimintamenojen erotuksena. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kaupungin tulorahoitus heikko.

Oriveden kaupungin vuosikatteen kehitys vuosina 2010-2022 on kuvattu alla olevassa kuviossa:

Oriveden kaupungin vuosikate talousarviossa 2020 on lievästi positiivinen. Kaupungin tulorahoitus on kuitenkin heikko, koska vuosikate kattaa vain vajaan 1/3 poistoista ja vuosittaiset lainanlyhennykset ovat merkittävästi vuosikatetta suuremmat.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

Oriveden kaupungin talousarvion ja -suunnitelman verotuloarvio pohjautuu Suomen Kuntaliiton veroennustekehikkoon sekä talousarvion laatimisvuodelta verohallinnon arvioon maksettavana ennakoituihin verotuloihin.

Milj. euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tulovero	28 105	29 500	29 900	30 600	31 600
Muutos, %	-2,3	5,0	1,4	2,3	3,3
Veroprosentti	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
Kiinteistövero	2 969	2 950	2 950	2 950	2 950
Muutos, %	-1,8	-0,6	0	0	0
Yhteisövero	1 892	1 900	2 000	2 050	2 100
Muutos, %	-4,0	0,4	5,3	2,5	2,4
Verotulot yhteensä	32 967	34 350	34 850	35 600	36 650
Muutos, %	-2,4	4,2	1,5	2,2	2,9

Verotulojen osuus kaikista kaupungin tuloista on 49,4 % (2019: 50,1 %).

Vuoden 2020 talousarvion verotuloarvioinnissa on epävarmuuksia vuoden 2019 aikana olleiden tulorekisteriongelmien ja verokorttiuudistuksen vuoksi. Näillä on vaikutusta myös vuoden 2020 verotulojen maksuunpanoon, jonka odotetaan olevan normaalia tasoa suurempi takautuvien suoritus-ten vuoksi.

Valtionosuudet

Talousarvioon sisältyvät valtionosuusarviot perustuvat valtiovaraministeriön ennakkolaskelmiin sekä arvioituun Oriveden asukasluvun tulevaan kehitykseen.

Milj. euroa	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Peruspalv. valtionosuus	23 051	22 935	23 950	23 700	23 600
OKM valtionosuus	-609	-700	-650	-650	-650
Yhteensä	22 442	22 235	23 300	23 050	22 950
Muutos, %	-5,8	-0,9	4,8	-1,1	-0,4

Valtionosuuksien osuus kaikista tuloista on 33,1 % (2019: 31,5 %).

Investoinnit

Investointiosaan otettavien hankkeiden pienhankintaraja (taseaktivointiraja) on 10.000 euroa. Tällöin hankinta käsitellään investointina, aktivoidaan ja poistetaan kuluina poistosuunnitelman mukaisesti. Poistonalaisten hyödykkeiden käyttöikä tulee olla yli kolme vuotta.

Tietotekniikkahankinnat tehdään tietohallintopalvelujen kautta hyödyntäen mm. Tampereen kehyskuntien hankintayhteistyötä.

Investointien määrä bruttona pienenee vuoden 2019 tasosta, koska kaupungin tulorahoitus ei riitä isoihin investointeihin. Vuonna 2020 investointimenoihin on varattu menomäärärahaa 3,04 milj.

euroa investointiosan hankeryhmäkohtaisen erittelyn mukaisesti. Vuonna 2021 investointeihin on 3,00 milj. euroa ja 2,67 milj. euroa vuonna 2022.

Investointiosassa määritellään hankkeet investointiryhmittäin eri palvelukeskuksissa. Suurimmat yksittäiset investointihankkeet taloussuunnitelmakaudella uuden asuntoalueen, Mattilanpellon, ja muut kunnallistekniset investoinnit.

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Lautakuntien määrärahojen ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tulee raportoida puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Määrärahojen ja/tai tuloarvioiden muutoksen yhteydessä on otettava kantaa myös asetettujen tavoitteiden muutostarpeeseen.

Käyttötaloussosassa toimielimen tai investointiosassa hankeryhmän määrärahan merkittävät ylitykset ja tuloarvion alitukset on tuotava tilivuoden aikana valtuuston päätettäväksi. Merkittäväksi ylitykseksi katsotaan 10 % ylitys tulosalueen määrärahoista, kuitenkin niin että yli 100.000 € ylitys (sotemenoissa noin 300.000 €) on aina tuotava valtuuston käsiteltäväksi. Alle 50.000 € ylityksiä ei tarvitse tuoda valtuuston käsittelyyn, mutta ne on käsiteltävä lautakunnissa.

Käyttötaloussosa

Taloussarvio sitoo valtuustoon nähden lautakunnille hyväksytyjen tulojen ja menojen loppusummien osalta. Lisäksi valtuustoon nähden sitovia ovat taloussarviossa tulosalueille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ilmenevät tulosalueittaisista taulukoista.

Lautakunnat jakavat käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat tulosalueille. Taloussarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma tulosalueittain on tiedoksi taloussarvion liiteaineistona.

Investointiossa

Investointiosan lautakunnittainen menomääräraha on valtuustoon nähden sitova.

Sitovia hankeryhmiä ovat: kaupunginhallitus/investoinnit, lasten ja nuorten lautakunta (irtaimisto), elämälaatulautakunta (irtaimisto), tekninen lautakunta (irtaimisto), talonrakennus/tekninen lautakunta, julkinen käyttöomaisuus/tekninen lautakunta sekä vesihuoltolaitos.

Lautakunnat jakavat investointisuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat hankkeille. Taloussarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma on tiedoksi taloussarvion liiteaineistona.

Tuloslaskelmaosa

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot ja -kulut, netto

Rahoitusosa

Valtuuston nähden sitova erä on:

- Pitkäaikaiset lainat, netto

Vuoden 2020 talousarvion toiminnan ja investointien rahavirran sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysten jälkeen laskettuna lainanottotarve on 5,5 milj. euroa, jolloin nettolainanotto lisääntyy 1,4 milj. euroa.

Lainakanta vuosina 2017-2022

(1.000 euroa, lainat per 31.12., jakajana käytetty 31.8.2019 asukaslukua 9.182)

	Lainojen lyhennykset	Lainanotto €/vuosi	Lainakanta per 31.12.	Lainat €/as.
2019	3 865	5 000	20 860	2 272
2020	4 100	6 000	22 760	2 479
2021	4 400	6 000	24 360	2 653
2022	4 600	5 000	24 760	2 697

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan kunnan muiden toimielinten kuin valtuuston jäsenet ovat tilivelvollisia. Toimies- saan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen. Lisäksi tilivel- vollisia ovat ao. toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia toimielimiä ovat: kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, keskus- vaalilautakunta, lasten ja nuorten lautakunta, elämänlaatulautakunta, tekninen lautakunta ja ympä- ristölautakunta.

Kuntalaki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta, mutta toiminnan järjes- tämisen kannalta on selkeämpää, jos viranhaltijat tietävät etukäteen, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tilivelvollisten hyväksyminen kuuluu valtuustolle. Oriveden kaupungin käytännön mukaan tilivelvolliset on hyväksytty osana talousarviota kunkin tulosalueen tavoitteiden yhteydessä.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, palvelukeskusten johtajat ja tulosalueiden johtajat. Heillä on kokonaisvastuu kunnan, palvelukeskusten tai tulosalueiden toimin- nasta ja taloudesta. Lisäksi tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat viran- haltijat.

4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA

Kuntalaki

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion yhteydessä on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kaupunkistrategia

Oriveden kaupunkistrategia on hyväksytty marraskuussa 2017 ja sen mukaan olemme: Aktiivisten ihmisten kiinnostava kaupunki luonnon keskellä.

Kaupunkistrategiassa on linjattu merkittävimmät toiminnan kehittämistavoitteet vuoteen 2030 asti ja näiden lisäksi on koottu valtuustokaudella 2017-2021 toteutettavat tärkeät toimenpiteet, joihin kaupunki on sitoutunut. Strategiaa uudistetaan tarpeen mukaan, vähintään kuitenkin kerran valtuustokaudessa.

Strategiset painopisteet ja niiden tavoitteet ovat:

1. Edistämme asukkaiden hyvinvointia
 - Lapset ja nuoret voivat hyvin.
 - Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.
 - Vilkas järjestö- ja vapaaehtoistoiminta luo hyvinvointia kaikkiin väestöryhmiin.
2. Vahvistamme vetovoimaamme
 - Orivesi on nykyistä suurempi kaupunki, joka mahdollistaa asukkailleen monimuotoiset ja tasokkaat asumismahdollisuudet.
 - Kaupungin asiakaslähtöinen maankäyttö- ja elinkeinopolitiikka luo virtaa koko Orivedelle.
3. Uudistamme toimintatapojamme ja -kulttuuriamme
 - Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Viestintä on avointa, aktiivista ja ketterää.
 - Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön.
 - Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen.

Kaupunkistrategian toteutumista seurataan kokonaisuutena erikseen valtuustokausittain. Talousarviotavoitteet tulosalueille on määritelty strategian pohjalta. Tämä mahdollistaa vuositason seurannan.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Oriveden kaupungin hyvinvointisuunnitelma on vahvistettu vuosille 2018-2020 ja se perustuu kaupunkistrategiaan. Hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat alueelliseen hyvinvointikertomukseen ottaen huomioon Oriveden omat painotukset. Suunnitelman tavoitteet ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- ikäihmisten elämänhallinnan edistäminen
- päihteettömän ja savuttoman elämäntavan tukeminen sekä
- turvallisuuden, viihtyvyyden ja osallisuuden lisääminen.

Hyvinvointisuunnitelma on laadittu moniammatillisen työryhmän ja kuntalaisille suunnatun hyvinvointikyselyn perusteella. Suunnitelman toteutumista seurataan ja raportoidaan erikseen vuosittain.

Elinvoimaohjelman tavoitteet

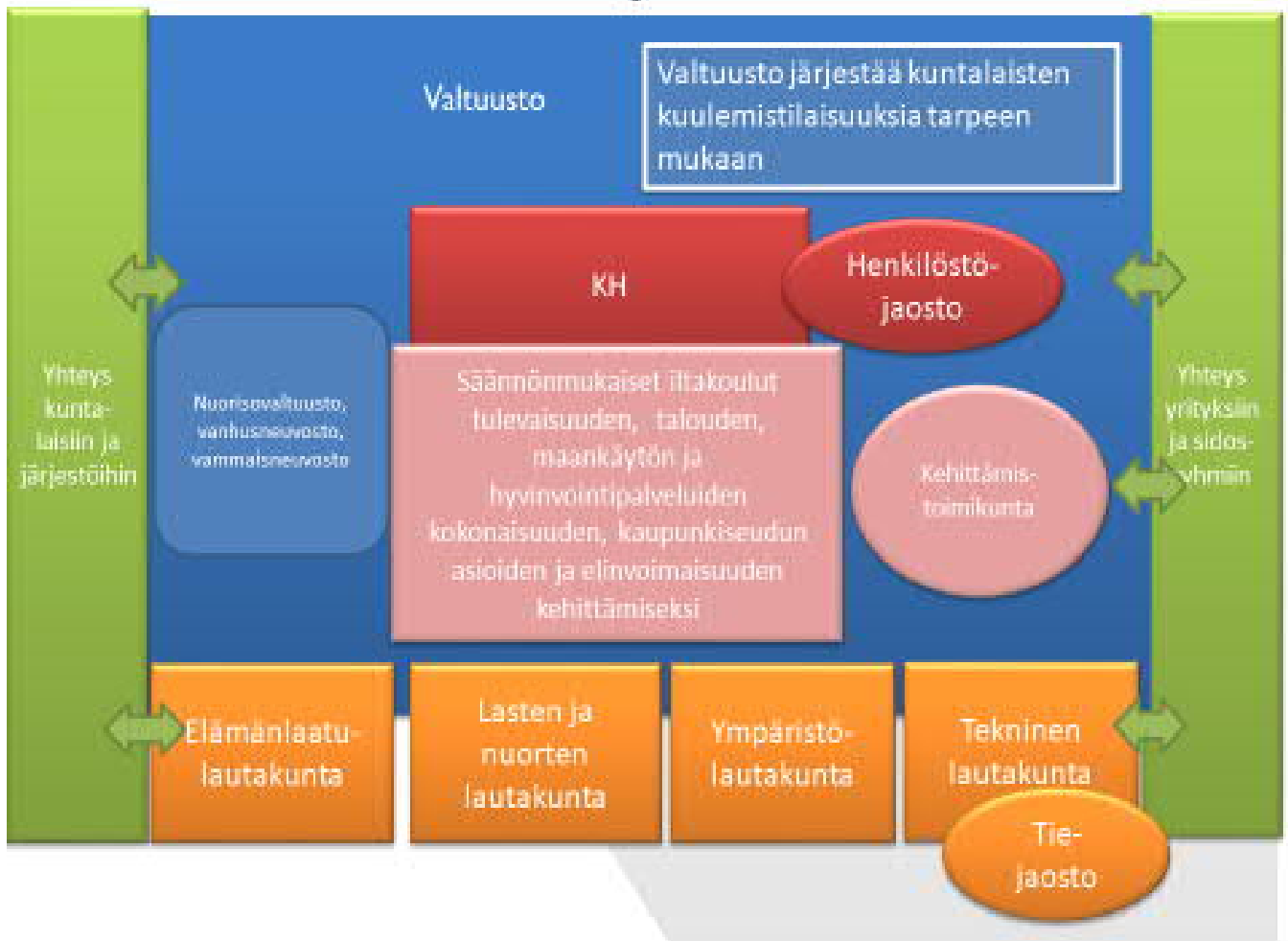
Kaupunkistrategian pohjalta laadittu myös Oriveden kaupungin elinvoimaohjelma vuosille 2018-2021. Ohjelman mukaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin vetovoimaa. Tämä tavoite on ohjelmassa jaettu seuraaviin osiin:

- asumisen kehittäminen
- elinkeinoelämän kehittäminen
- maankäytön kehittäminen sekä
- vuorovaikutuksen ja osallisuuden kehittäminen.

Elinvoimaohjelman toteutumista seurataan kehittämistoimikunnassa ja raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle vuosittain.

5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Oriveden luottamushenkilöorganisaatio 1.6.2017 alkaen

6. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2018	Ed.bud+muutos 2019	Budjetti 2020	Muu- tos %	TS2 tuh. 2021	TS3 tuh. 2022
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	5.457.052	5.257.340	5.200.230	-1,1	5.200	5.200
Maksutuotot	926.841	1.002.900	948.530	-5,4	949	949
Tuet ja avustukset	693.547	554.090	533.690	-3,7	534	534
Muut toimintatuotot	5.279.919	5.395.820	5.363.150	-0,6	5.363	5.363
TOIMINTATUOTOT	12.357.360	12.210.150	12.045.600	-1,3	12.046	12.046
Valmistus omaan käyttöön	44.580	37.950	37.950		38	38
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-17.464.199	-17.978.350	-18.048.930	0,4	-18.366	-18.554
Palvelujen ostot	-41.845.532	-41.934.600	-43.612.150	4,0	-43.630	-43.612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.172.425	-2.403.250	-2.366.850	-1,5	-2.371	-2.367
Avustukset	-1.283.109	-1.431.050	-1.367.560	-4,4	-1.358	-1.358
Muut toimintakulut	-3.863.640	-3.937.870	-3.957.210	0,5	-3.965	-3.957
TOIMINTAKULUT	-66.628.905	-67.685.120	-69.352.700	2,5	-69.690	-69.847
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-54.226.965	-55.437.020	-57.269.150	3,3	-57.606	-57.764
Verotulot	32.967.249	34.350.000	34.850.000	1,5	35.600	36.650
Valtionosuudet	22.441.573	21.600.000	23.300.000	7,9	23.050	22.950
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	68.148	60.000	60.000		60	60
Muut rahoitustuotot	620.385	231.470	231.470		231	231
Korkokulut	-292.402	-460.000	-370.000	-19,6	-440	-505
Muut rahoituskulut	-65.683	-73.470	-69.470	-5,4	-61	-61
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	330.449	-242.000	-148.000	-38,8	-210	-275
VUOSIKATE	1.512.305	270.980	732.850	170,4	834	1.561
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2.961.522	-2.862.670	-3.179.750	11,1	-3.255	-3.430
Kertaluonteiset poistot	-41.815					
Poistot ja arvonalentumiset	-3.003.337	-2.862.670	-3.179.750	11,1	-3.255	-3.430
TILIKAUDEN TULOS	-1.491.032	-2.591.690	-2.446.900	-5,6	-2.421	-1.868
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	-931.935		149.110	100,0	119	95
Varausten muutos	1.000.000					
Varausten ja rahastojen muutokset	-68.065		149.110	100,0	119	95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.422.967	-2.591.690	-2.297.790	-11,3	-2.302	-1.773

=valtuustoon nähden sitova erä

7. RAHOITUSLASKELMAOSA

Tavoite on suunnitelmallisesti kasvattaa omarahoitusta siten, että se riittää 1/4 investointien rahoittamiseen.

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2018	Ed.bud+m 2019	Budj. 2020	Muu- tos %	TS2 tuh. 2021	TS3 tuh. 2022
Toiminnan ja invest. rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1.512.305	270.980	732.850	170,4	834	1.561
Tulorahoituksen korjaukset	-29.085	-210.000	-150.000	-28,6	-150	-150
Toiminnan rahavirta	1.483.220	60.980	582.850	855,8	684	1.411
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2.952.136	-3.648.000	-3.201.000	-12,3	-3.152	-2.816
Rah.os. investointimenoihin	7.000		10.000	100,0		
Pys.vast. hyöd. luov.tulot	60.040	360.000	300.000	-16,7	300	300
Investointien rahavirta	-2.885.096	-3.288.000	-2.891.000	-12,1	-2.852	-2.596
Toiminnan ja invest. rahavirta	-1.401.786	-3.227.020	-2.308.150	-28,5	-2.168	-1.104
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lisäykset	-36.000	-200.00	-200.000		-200	-200
Antolainasaam. vähennys	55.825					
Antolainauksen muutokset	19.825	-200.000	-200.000		-200	-200
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lainojen lisäys		8.000.000	6.000.000	-25,0	6.000	5.000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-3.962.171	-4.100.000	-4.100.000		-4.400	-4.600
Lainakannan muutokset	-3.962.171	3.900.000	1.900.000	-51,2	1.600	400
Muut maksuvalm. muutokset						
Toim.ant. varojen ja po.muutos	57.594					
Saamisten muutos	-230.610					
Korottomien velk. muutos	1.984.819					
Muut maksuvalm. muutokset	1.811.803					
Rahoituksen rahavirta	-2.130.542	3.700.000	1.700.000	-54,1	1.400	200
Rahavarojen muutos	-3.532.419	427.020	-608.150	-228,6	-768	-904
Rahavarat 31.12.	3.146.450					
Rahavarat 1.1.	6.678.869					
Rahavarojen muutos	-3.532.419		0		0	0

=valtuustoon nähden sitova erä

8. KÄYTTÖTALOUSOSA

KAUPUNGINHALLITUS

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	1 149 398	1 462 720	1 220 580	1 221	1 221
Toimintakulut	-39 088 474	-40 342 020	-41 541 460	-41 663	-41 603
Toimintakate	-37 939 076	-38 879 300	-40 320 880	-40 443	-40 383
Poistot ja arvonalentumiset	-29 567	-23 970	-20 780	-21	-5
Laskennalliset erät	53 428				
Tilikauden yli-/alijäämä	-37 915 215	-38 903 270	-40 341 660	-40 464	-40 388
= valtuustoon nähden sitova erä					

Vaalit

Vaalien tehtävänä on vastata keskusvaalilautakunnan tehtävistä. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteerä Helena Lappi.

Tilintarkastus

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Markku Kallio

Tilintarkastuksen tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi sekä
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Yleisjohto ja kehittäminen

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Yleisjohtoon ja kehittämiseen tehtävänä on vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, tilapäiset toimikunnat, kaupungin johtoryhmän, sisäisen tarkastuksen, yleisen kehittämisen, elinvoimapaalvelut sekä Tampeleen kaupunkiseudun seutuyhteistyön.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Vahvistamme vetovoimaamme</u> -hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutuminen	Hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutumista seurataan erillisellä raportoinnilla vähintään 1 krt/v	
<u>Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen</u> -vahvistamme omistajaohjausta	Tytäryhtiöiden kanssa käydään konsernineuvottelut ja niistä raportoidaan vähintään 2 krt/v Konsernin taloudellisesta tilanteesta raportoidaan vähintään 2 krt/v	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Talouden tunnusluvut eivät heikkene vuoden 2019 tasosta	
	Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan 1 krt/v	

Henkilöstöpalvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Henkilöstöpalvelut huolehtii kunnalle työnantajana kuuluvista henkilöstöasioista. Henkilöstöpalveluissa hoidetaan henkilöstön palkkaus- ja palvelusuhdeasiat, yhteistoimintaan liittyvät asiat sekä muut virka- ja työehtosopimusten ja työlaissäädännön soveltamiseen kuuluvat tehtävät sekä koordinoitua henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä.

Henkilöstöpalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: henkilöstö- ja palkkahallinto, jäsenmaksut Suomen Kuntaliitolle ja Pirkanmaan liitolle, merkkipäivä- ym. muistamiset, yhteistoiminta (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa) sekä työhyvinvoinnin kehittäminen (koko henkilöstön tyhy-toiminta).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Henkilöstön työhyvinvointi paranee</u>	Työhyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteet toteutuvat (raportoidaan vuosittain toteutuneet tavoitteet)	
	Työtyytyväisyyskysely tehdään vuosittain (vastaajien lukumäärä, kyselyn tulokset kehittyvät positiivisesti edelliseen vuoteen verrattuna)	
	Järjestetään uutta tyhy-toimintaa henkilöstön palautteen perusteella	
	Järjestetään henkilöstölle yksi yhteinen virkistystapahtuma vuoden aikana	
	Kehitetään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa	

	-säännölliset tapaamiset 2-3 krt/vuodessa	
	Järjestetään kuntoutusryhmiä tarpeen mukaan mm. tules-ryhmä	
	Sairauspoissaolopäivät (pvä/hlö, kehitys edellisistä vuosista)	

Taloussuunnitelman muut tavoitteet: Kaupunginvaltuusto päätti 24.6.2019 (§ 41), että Oriveden kaupunki aloittaa kuntakohtaiset sopimusneuvottelut Sarastia Oy:n kanssa henkilöstöpalvelujen siirtämiseksi liikkeenluovutuksen periaattein viimeistään 1.10.2020 mennessä, kuitenkin erikseen sopimusneuvotteluissa tarkentuvasta ajankohdasta lähtien. Siirtoa koskevat tarkemmat neuvottelut ja valmistelutyöt aloitetaan vuoden 2020 alkupuolella. Tavoitteena on hoitaa siirtoprosessi mahdollisimman joustavasti ja ennakoiden niin, ettei palvelun tuottajan vaihtuminen näy merkittävästi loppukäyttäjille.

Hallinto- ja talouspalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Hallinto- ja talouspalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelujen tarvitsemia talous-, toimisto- ja tietohallinnon tukipalveluja.

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinto- ja toimistopalvelut (lautakuntien ja palvelukeskusten sihteeripalvelut), taloushallinnon tukipalvelut (maksuliike, osto- ja myyntireskontra, perintä sekä riskienhallinta) sekä tietohallintopalvelut. Lisäksi kustannuksiin sisältyy Oriveden kaupungin osuus Tampereen kehyskuntien yhteisen tietohallintojohtajan ja kehittämisresurssin palkkauksesta sekä Tampereen kaupungin tuottamien seudullisten tietohallintokustannusten osuus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u> - henkilöstölle mahdollistetaan uudet toimistojärjestelmät	Office 365 -koulutus ja järjestelmän uudet työskentelytavat on otettavissa käyttöön ja 50 % henkilöstöstä on koulutettu	
- palveluprosesseja sähköistetään edelleen	Sähköiset palvelut lisääntyvät 2-5 kpl/v	

Taloussuunnitelman muut perustelut: Tampereen kehyskuntien tietohallinnon yhteiset resurssit edesauttavat kehyskuntien palvelutoimintojen yhtenäistämistä.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: maaseutupäällikkö Markku Mäkelä

Maaseutupalvelujen tärkeimpänä tehtävänä on hoitaa Suomen valtion ja Euroopan Unionin yhdessä edellyttämät maataloustukien käsittely ja maksatustehtävät tehokkaasti ja ajallaan siten, että maaseutuyritykset saavat mahdollisimman hyvän ja asiantuntevan palvelun.

Yleisenä tavoitteena on EU:n ja Suomen valtion yhdessä tai erikseen maksamien maatalouden korvausten, tukien ja avustusten tehokas käyttö sekä maaseutuelinkeinojen ja maatalouden pienyritystoiminnan sopeuttaminen ja kehittäminen niin, että perinteiset maaseudun työpaikat jatkossakin säilyvät ja jopa lisääntyvät maaseudun muuttuvissa olosuhteissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Toimintatapojen ja -kulttuurin uudistaminen</u> Maatalouden hakemusten tehokas käsittely <ul style="list-style-type: none"> – Maatalouden korvausten ja tukien maksatus – Maatalouden korvausten ja tukien mahdollinen takaisinperintä 	Noudatetaan Ruokaviraston asettamia aikatauluja ja maksajavirastosopimusta	
Viljelijäneuvontaa annetaan aktiivisesti lakien ja säädösten sallimissa puitteissa ja rajoissa <ul style="list-style-type: none"> – Koulutus – Neuvonta ja opastus 	Asiakkaiden koulutus, neuvonta ja opastus on riittävää ja ymmärrettävää	
Erilaisten sähköisten maatalouden palvelujen käyttöä edistetään. Päätukihaun tavoite lähelle 100 %	Kannustetaan hakemuksen jättämiseen sähköisesti. Tavoite 98% (v 2019 n. 96%)	

Sote- ja erikoissairaanhoitopalvelut

Tilivelvöllinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan vastuulla olevista kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä lakisääteisistä palveluista. Sote-palvelut järjestää Tampereen kaupunki sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Sote- ja erikoissairaanhoitopalvelujen tulosalueet sisältävät seuraavat toiminnot:

Tulosalueet sisältävät Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettavat erikoissairaanhoidon palvelut sekä Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen järjestämät sote-palvelut, jotka jakaantuvat kymmeneen palvelukokonaisuuteen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Vastuualue sisältää mm. lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, perhetyön, perheneuvolan, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, lasten ja nuorten suun terveydenhuollon ja puheterapian palvelut.

Sosiaalisen tuen palvelut

Vastuualue sisältää aikuissosiaalityön ja toimeentulotulotuen palvelut (ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki).

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Vastuualue sisältää psykiatrian poliklinikan palvelut, nuorisopsykiatrian, päihdeohjaajan palvelut, Vanamon kuntoutusryhmän sekä mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ja asiantuntijapalveluiden ostot.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vastuualue sisältää vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut. Oriveden kehitysvammaisten asumisyksiköt (Niemen linna ja Niemen tupa) ja Toimintakeskus Lupiin palvelut sekä kehitysvammahuollon ja vammaispalvelun asiakkaiden ostopalvelut/ avustukset.

Ikäihmisten palvelut

Vastuualue sisältää kotihoitopalvelut, kotihoidon tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidon tuen, ikäihmisten asumispalvelut (Einonkoti), tehostetun palveluasumisen (Toivonkoti, Onninkoti, Särkänkoti), Tähtiniemikodin ja ostopalvelut (Ruusukuja ja hajapaikat) sekä muut kotona asumista tukevat ostopalvelut.

Sairaala- ja pitkäaikaishoito

Vastuualue sisältää Oriveden terveyskeskussairaalan.

Sairaalapalvelut

Vastuualue sisältää ostopalveluja (mm. Tammenlehväkeskus).

Perusterveydenhuollon avopalvelut

Vastuualue sisältää terveysaseman vastaanotto toiminnan, kuntoutuksen, lääkinnällisen kuntoutuksen, aikuisneuvonnan sekä aikuisten suun terveydenhuollon.

Ympäristöterveydenhuolto

Vastuualue sisältää eläinlääkintähuollon ja ympäristöterveysvalvonnan.

YT-alueen tilaajapalvelut

Vastuualue pitää sisällään mm. asiakasohjauksikköjen kustannukset.

Erikoissairaanhoidon (PSHP)

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä yhdessä Tampereen tilaajarenkkaan kanssa sopimusohjaukseen perustuen. Erikoissairaanhoidon palvelutilaus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä sisältää eri toimialueiden asiakaspalvelut, ensihoidon, erityisvelvoitemaksun, kalliin hoidon tasausmaksun sekä eläkemenoperusteiset maksut.

Lisäksi tulosalue sisältää Oriveden kaupungin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä vanhoista eläkeperusteisista maksuista aiheutuvat kustannukset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> - lapsille ja nuorille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut	Yli 4 viikkoa perheneuvolaan jonottaneet kiireelliset asiakkaat (lkm) Yli 4kk perheneuvolaan jonottaneet ei kiireelliset asiakkaat (lkm)	
	Nuorisopsykiatrian hoidon tarpeen arviointi: -kiireellisissä tapauksissa 7 vrk:n kuluessa (%) - ei kiireellisissä tapauksissa 3 viikon kuluessa (%)	
	Puheterapeutin vastaanotolle 2kk:n kuluessa ajanvarauksessa (%)	

	Lastensuojelun tarpeen selvittämiseen kuluva aika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa, %	
<u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakyisiä ja hyvinvoivia.</u> - Kuntalaisille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut	Terveyspalvelut - välitön yhteydenosaanti terveysasemalle, %	
	-lääkäreiden osuus, joilla 3. vapaata aikaa ei-kiireellisille vastaanotoille, on korkeintaan 17 työpäivää (%)	
	-kuntoutuspalvelut kiireelliset asiakkaat 2 viikon kuluessa (%) -kuntoutuspalvelut ei kiireelliset asiakkaat 1kk kuluessa (%)	
	-psykologin palvelut 2 viikon kuluessa (%)	
	-Joustava siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon, siirtoviivemaksuja ei kerry	
	Hammashoittoon pääsy; hoitotakuun mukaisessa jonossa yli 6 kk jonotaneiden lukumäärä	
	Vammaispalvelulain mukaisten hakemusten käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa	
	Toimeentulotuen käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 7 arkipäivässä	
	Asiakastytyväisyysskyselyt (Tre yta)	
	Yhteydenotot sosiaaliamieheen, kpl	
	Yhteydenotot potilasiamieheen, kpl	
<u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakyisiä ja hyvinvoivia.</u> - Sote-palvelujen painopistettä siirretään korjaavasta palvelusta ennaltaehkäisyyn sekä laitoshoidosta avohoitoon.	Lastensuojelu Kiireellisten sijoitusten määrä/vuosi	
	Huostaanottojen määrä/vuosi	
	Sijaishuollon päivien muutos edelliseen vuoteen (%)	
	Perhehoidon osuus sijaishuollosta % (tavoite vähintään 65 %)	
	Ikäihmisten palvelurakenne vastaa valtakunnallisia laatusuosituksia (yli 75-vuotiaista 12-14 % säännöllisen kotihoidon piirissä, 6-7 % omaishoidon	

	tuen piirissä, 6-7 % tehostetussa asumispalvelussa ja enintään 2-3 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa).	
	Painopiste erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon; erikoissairaanhoidon kustannuksien %-osuus soten kokonaiskustannuksista laskee	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Sote-palvelujen tilauksen toteuma 100 % (+/-1 %)	
	Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset €/asukas (muutos edelliseen vuoteen verrattuna enintään +2 %)	

Palvelukokonaisuuksien sisällöstä ja laadusta laaditaan tarkemmat määrittelyt vuosittain Tampereen kaupungin palveluiden vuosisuunnitelmiin/ palvelusopimuksiin. Oriveden palvelutilauksen toiminnallisesta ja taloudellisesta toteutumisesta raportoidaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kolme kertaa vuodessa (huhti-, elo- ja joulukuun lopun tilanteen mukaan). Tampereen kaupungin ja Oriveden kaupungin yhteinen neuvottelutyöryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa arvioimaan yhteistoiminnan ja palvelutilauksen toteutumista.

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	1 022 108	982 560	1 017 830	1 018	1 018
Toimintakulut	-16 030 086	-15 848 190	-16 092 540	-16 239	-16 386
Toimintakate	-15 007 977	-14 865 630	-15 074 710	-15 221	-15 369
Poistot ja arvonalentumiset	-76 854	-66 650	-61 310	-43	-29
Laskennalliset erät	-366 551				
Tilikauden yli-/alijäämä	15 451 482	-14 932 280	-15 136 020	-15 264	-15 398

= valtuustoon nähden sitova erä

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: kasvat- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahallinnosta, opiskeluhuollosta, henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä hanketoiminnasta. Hallinnolla on kokonaisvastuu Oriveden kaupungin kasvat- ja opetuspalvelujen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Hallintopalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaatupalveluiden tulosalueet. Kaupungin hallinto- ja talouspalvelut vastaavat kasvat- ja opetuspalvelukeskuksen toimistopalveluiden tuottamisesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin sekä panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	Toteutetaan nykyiset hankkeet ja haetaan uusia hankerahoituksia, mittarina hankkeiden lukumäärä	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> - Varhaiskasvatuksen mobiilijärjestelmä (esim. pilotointi)	Prosessin eteneminen sähköiseen suuntaan vuoden 2020 aikana	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

- Primuksen, Wilman ja Kurren (opetusjärjestelyiden suunnitteluohjelma) käytön monipuolistaminen.
- vuodeksi 2020 saadut hankerahoitukset:
 - ◆ Kohti vuotta 2030
 - ◆ Opiskele ja liiku Orivedellä
 - ◆ Koulun kerhotoiminnan tukeminen IX
 - ◆ Esi- ja perusopetuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen sekä siihen liittyvät kokeilut
 - ◆ Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen (Pirkanmaan Kikatus -verkosto ja Oriveden kielipolun tutoropettajatoiminta)
 - ◆ Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen
 - ◆ Hyvinvoiva koululainen - lapsi- ja perhelähtöisen kokonaiskoulupäivän kehittäminen Pirkanmaalla
 - ◆ Pirkanmaan lukion tutoropettajat
 - ◆ Pirkanmaan tutoropettajat
 - ◆ Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet
 - ◆ Erasmus+/-Rovastinkankaan, Karpilahden ja Eräjärven koulujen yhteinen
 - ◆ Erasmus+/Kultavuoren ja Hirsilän koulujen yhteinen
 - ◆ Erasmus+/Yhteiskoulu

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen johtaja Jussi Lintunen

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: varhaiskasvatus, jota tarjotaan myös vuoroittoa tarvitseville, perhepäivähoito, esiopetus, lakisääteinen lasten kunnallinen kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki sekä yksityisen hoidon kuntalisä. Palveluja järjestetään osin yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> - Palvelusetelipäiväkotihanke	Hanke etenee päätökseen asti kevään 2020 aikana. Päiväkodin rakentaminen alkaa kesällä 2020 ja se on käytettävissä 1.8.2021.	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Seudullisessa kustannusvertailussa ollaan vähintään sijalla 5/8.	
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	Henkilöstön työtyytyväisyys ja työssä jaksaminen paranevat, jolloin sairauslomien määrä vähenee ja varhaiskasvatuksen laatu paranee.	
<u>Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Vies-tintä on avointa ja ketterää</u> - Huoltajien osallistaminen - Huoltajille tiedottamisen ja kommunikaation laatu	Asiakastytyytyväisyyskysely, jossa tyytyväisyys palveluihin on vähintään 4,00 asteikolla 0–5 mitattuna.	

Perusopetus

Tilivelvollinen: kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Perusopetus on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa, ja se tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin sekä ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen ja rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävästä elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea

oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti.

Perusopetuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> - Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelma	Suunnitelman toteutuminen	
- Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen	Tuntikehys pienenee tai käytetään tarkoituksenmukaisemmin	
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> - Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen	Hyvinvoinnin vuosikellon käyttöön ottaminen	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Perusopetuksen seuraavien osa-alueiden toteutuminen

- kestävän tulevaisuuden rakentaminen,
- arviointiosaamisen kehittäminen,
- yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen (oppiva yhteisö),
- huoltajien osallistaminen koulun toiminnan suunnitteluun,
- A1-kielen varhentaminen,
- kansainväliset hankkeet sekä
- monipuolinen toiselle asteelle (ammattillinen koulutus, lukio) ohjaaminen yhteistyössä lukion opettajien ja opiskelijoiden kanssa

Lisäksi alakoulujen toiminnassa painottuvat

- eheän varhaiskasvatus- ja esiopetuspäivän rakentaminen sekä esi- ja alkuopetuksen yhteistyö (mm. kieli- ja kulttuurikasvatus). Tämän tueksi Orivesi on mukana Hyvinvoiva koululainen Pirkanmaalla -hankkeessa.

Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla opiskelija oppii ajattelemaan itsenäisesti ja kriittisesti sekä toimimaan vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksellä. Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä, ja opintojen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammattilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Oriveden lukio on Oriveden seudun (Orivesi, Juupajoki) yleissivistävää toisen asteen opetusta antava oppilaitos. Oriveden lukiossa on yleislinja sekä valtakunnallinen kirjoittajalukio, jonka opetuksen järjestämisessä tehdään asiantuntijayhteistyötä. Lukiossa on lisäksi lentopallopainotuslinja yhteistyössä

Oriveden Ponnistuksen kanssa sekä urheilupainotukset. Oriveden lukio toimii samassa kiinteistökoko-
naisuudessa Oriveden yhteiskoulun vuosiluokkien 7–9 kanssa.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää Orivedellä ammatillista koulutusta nuorille sekä
aikuisille. Oriveden lukio järjestää opetusta myös yhteisille kahden tutkinnon opiskelijoille.

Lukiokoulutuksen tulosalue sisältää lukiokoulutuksen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> - Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen	Monipuolinen kurssitarjotin, mutta kuitenkin tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot	
- Lukion markkinoinnin tehostaminen yhdessä opiskelijoiden kanssa	Aloittavien opiskelijoiden määrä	
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> - Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja monipuolistaminen yhdessä Tredun kanssa	Yhteiseen kehittämistyöhön osallistuminen, kaksoistutkintojen määrä	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Lukiokoulutuksen seuraavien osa-alueiden toteutuminen

- seudullinen opetussuunnitelmatyö (lukion opetussuunnitelman perusteet julkaistaan 11/2019),
- yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen (oppiva yhteisö),
- opiskelijan tuen ja opiskeluhuollon kehittäminen,
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen,
- arviointiosaamisen kehittäminen,
- korkeakoulu yhteistyö sekä
- verkko-opetuksen hyödyntäminen.

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	400 190	400 950	419 250	419	419
Toimintakulut	-2 360 482	-2 397 360	-2 425 130	-2 441	-2 458
Toimintakate	-1 960 292	-1 996 410	-2 005 880	-2 022	-2 039
Poistot ja arvonalentumiset	-72 458	-58 180	-59 600	-45	-34
Laskennalliset erät	-79 259				
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 112 010	-2 054 590	-2 065 480	-2 067	-2 072

= valtuustoon nähden sitova erä

Elämänlaatupalvelut

Tilivelvollinen: liikuntapäällikkö Roope Marski

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä, edistää, tukea ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan eri tavoilla kirjastopalveluiden, kansalaisopiston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kautta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Elämänlaatupalvelut tekee paikallista, hallinnollista ja seudullista yhteistyötä luoden Orivedelle laadukkaita ja kattavia hyvinvointipalveluita taloudellisesti ja tehokkaasti.

Elämänlaatupalvelut tarjoavat ja ylläpitävät kuntalaisille harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia koko elinkaari huomioiden. Palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon saavutettavuus, tasavertaisuus sekä osallisuuden periaatteet.

Elämänlaatupalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia</u> <ul style="list-style-type: none"> - lapset ja nuoret voivat hyvin - palvelut ovat saavutettavia - kaikki ikä- ja kohderyhmät huomioidaan toiminnassa 	Tunnusluvut paranevat vuoden 2019 tasosta <ul style="list-style-type: none"> - kävijä/osallistujamäärät - kustannus/asukas - toiminnan alueellinen jakautuminen - ryhmäjakaumat - tapahtumat - hankkeet 	
<u>Kuntalaiset osallistuvat palvelun suunnitteluun ja kehittämiseen</u> <ul style="list-style-type: none"> - olemassa olevia osallisuuskanavia vahvistetaan 	Toteutetaan seuraavat toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> - kumppanuuspöytä - asiakaskyselyt ja palaute - yhdistysrehvit - seurafoorumi - kulttuurikuppila 	
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin sekä moniammatilliseen yhteistyöhön</u> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksia parannetaan - henkilöstön työhyvinvointia parannetaan - seudullista yhteistyötä vahvistetaan 	Toteutetaan toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelma ja sen yhteydessä tarkastellaan palvelumuotoilu ja toimintakulttuurin uudistaminen. Pirkanmaa 2026 kuntayhteistyö tiivistyy	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	9 385 108	9 363 920	9 387 940	9 388	9 388
Valmistus omaan käyttöön	44 580	37 950	37 950	38	38
Toimintakulut	-8 621 244	-9 097 550	-9 293 570	-9 346	-9 400
Toimintakate	808 441	304 320	132 320	80	26
Poistot ja arvonalentumiset	-2 824 358	-2 713 870	-3 038 060	-3 146	-3 362
Laskennalliset erät	-519 867				
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 535 783	-2 409 550	-2 905 740	-3 067	-3 335
= valtuustoon nähden sitova erä					

Teknisten palvelujen hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Antti Jortikka

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia tekniikka- ja ympäristöpalveluiden suunnittelu-, neuvonta-, toimisto- yms. tehtävien keskitetystä hoitamisesta ja toimintaedellytysten luomisesta eri tulosalueiden toiminnalle.

Hallintopalvelut-tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Rakennusvalvonta ohjaa kaavoituksen toteutumista ja rakennetun ympäristön kehittymistä vastamalla rakentamisen neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon otetaan rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö edellyttää. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuksia koskevat tarvittavat lausunnot, työvaihetarkastukset sekä valvontatehtävät.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on hoitaa ympäristölupiin ja maa-aineslupiin liittyvät asiat sekä ympäristölainsäädännön mukaiset muut tehtävät kuten ilmoitus- ja valvonta-asiat. Lisäksi ympäristönsuojelu seuraa ympäristön tilaa ja tekee tiedottamista ja neuvontaa.

Pelastustoimesta kunnalle aiheutuvan maksuosuuden hoitaminen ja yhteistyö pelastuslaitoksen kanssa varautumiseen liittyvissä asioissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen</u>	Sähköisiä palveluita otetaan käyttöön kuntalaisten arjen helpottamiseksi	

Tilapalvelu

Tilivelvollinen: kiinteistöpäällikkö Petri Koivusilta

Tilapalvelun tehtävänä on järjestää ja vastata kaupungin omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta, hoidosta ja korjauksista sekä järjestää ateria- ja siivouspalvelut kaupungin palvelukeskuksille.

Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Kiinteistöhuollon tehtävänä on hoitaa, huoltaa ja pitää kunnossa kaupungin omistamat kiinteistöt sekä hoitaa ja huoltaa sopimuksen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden kiinteistöjä.

Ateriapalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimivien yksiköiden asiakkaille sekä henkilöstölle ateriapalveluita. Siivouspalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimiviin kiinteistöihin siivouspalvelua.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	Asiakaskysely kiinteistönhuollon, ateria- ja siivouspalvelun laadusta palvelukeskuksilta. Asteikko 1-4. Tavoitetaso: keskiarvo vähintään 3.	

Kunnallistekniikka

Tilivelvollinen: Kunnallistekniikan päällikkö

Kunnallistekniikan tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Liikenneväylät ja konekeskus -tulosityksikkö huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä, suunnittelusta ja rakentamisesta. Toiminnan toteuttamiseen käytetään kaupungin omaa konekeskusta ja henkilöstöä sekä paikallisten yrittäjien palveluita. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin vesihuoltoverkostojen kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Puistot ja yleiset alueet -tulosityksikkö vastaa julkisten viheralueiden ja leikkikenttien suunnittelusta ja hoidosta. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamon kompostoidusta jätevesilietteestä jatkojalostetaan multaa viherrakentamiseen ja myyntiin. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin matonpesupaikoista ja pieneläinhautausmaasta.

Kunnallistekniikan vastuulla on romuajoneuvoista huolehtiminen ja roskaantuneiden alueiden siistiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	Toiminnan taloudellisuus Liikenneväylien ja konekeskuksen toimintakate + poistot 2,96 €/katuneliömetri.	
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u>	Leikkikenttien turvallisuus: Leikkikentät ja niiden välineet pidetään kunnossa, jolloin onnettomuuksia ei pääse tapahtumaan. Onnettomuuksien seuranta.	

Vesihuoltolaitos

Tilivelvolliset: Vesilaitos, LVI-tekniikko Esko Mäntysaari; viemärlaitos, puhdistamonhoitaja Markku Suhonen ja verkosto, kunnallistekniikan päällikkö

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on järjestää raakaveden ottamistoiminnan ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisen kuluttajille sekä järjestää jätevesien vastaanoton ja niiden puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on lisäksi ylläpitää ja saneerata rakennettuja vesi- ja viemäriverkostoja sekä rakentaa yhteiskunnan tarpeisiin vesi- ja viemäriverkostoa.

Vesihuoltolaitoksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Vesihuoltolaitoksen yleisjohdossa hoidetaan vesihuoltolaitoksen liittymissopimusasiat, laskutusasiat ja asiakaspalvelu.

Vesilaitoksen toiminta sisältää raakaveden ottamisen pohjavedenottamoilta, veden neutraloinnin Hirsilän vedenkäsittelylaitoksella ja jakelun toiminta-alueen kuluttajille, osaan Eräjärven Seudun Vesi-
osuuskunnan verkostoa sekä Kangasalan kunnassa toimivalle Ponsan vesiosuuskunnalle. Raakavesi otetaan pääsääntöisesti Kiviharjun ja Yrjöjen pohjavedenottamoilta. Vesilaitoksella on käytettävissä kaksi varavedenottamoa ja runkoputkiyhteys Juupajoen kunnan Huikonkankaan vedenottamoon.

Viemärlaitoksen toiminta sisältää laitoksen verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien vastaanoton, johtamisen ja puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Viemärlaitos ottaa vastaan Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla asumisessa syntyviä sako- ja umpikaivolietettä, jotka puhdistetaan ympäristölle vaarattomaan muotoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	Vesilaitoksen toimintahäiriöiden määrä: > 50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 2 kpl/v <50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 8 kpl/v	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Toiminnan taloudellisuus: Toimintakulut/laskutettu vesi-m ³ , 0,97 €/m ³ Toimintakulut/laskutettu jätevesi-m ³ , 1,32 €/m ³	

Tiejaosto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Antti Jortikka

Tiejaoston tehtävänä on yksityistieavustusasioihin liittyvien asioiden hoitaminen. Yksityistielain uudistus tuli voimaan 1.1.2019. Toimitusasiat siirtyvät maanmittauslaitoksen vastuulle vuoden 2020 alusta.

Tiejaoston tulosalue sisältää yksityistieavustuksiin liittyvät asiat.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Orivesi on nykyistä suurempi kaupunki, joka mahdollistaa asukkaalleen monimuotoiset ja tasokkaat asumismahdollisuudet</u>	Haja-asutusalueiden järjestäytyneiden yksityisteiden avustaminen monimuotoisten asumismahdollisuuksien parantamiseksi.	

9. INVESTOINTIOSA

	Tilinp. 2018	Ed.bud+m 2019	Budj. 2020	Muu- tos %	TS2 tuh. 2021	TS3 tuh. 2022
KAUPUNGINHALLITUS/INVESTOINNIT						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-170.776	-1.015.000	-350.000	-65,5	-350	-350
INVESTOINTIMENOT	-170.776	-1.015.000	-350.000	-65,5	-350	-350
INVESTOINTITULOT						
PYSYVIENVASTAAVIEN LUOVUTUKSET	30.955	150.000	150.000		150	150
INVESTOINTITULOT	30.955	150.000	150.000		150	150
INVESTOINNIT NETTO	-139.822	-865.000	-200.000	-76,9	-200	-200
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-45.733	-60.000	-20.000	-66,7	-20	-20
INVESTOINTIMENOT	-45.733	-60.000	-20.000	-66,7	-20	-20
INVESTOINNIT NETTO	-45.733	-60.000	-20.000	-66,7	-20	-20
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-10.274	-10.000	-10.000		-10	-10
INVESTOINTIMENOT	-10.274	-10.000	-10.000		-10	-10
INVESTOINNIT NETTO	-10.274	-10.000	-10.000		-10	-10
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-11.824	-50.000	-90.000	80	-20	-20
INVESTOINTIMENOT	-11.824	-50.000	-90.000	80	-20	-20
INVESTOINNIT NETTO	-11.824	-50.000	-90.000	80	-20	-20
TALONRAKENNUS/TEKNINEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-21.306					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-462.654	-980.000	-651.000	-21,3	-620	-290
INVESTOINTIMENOT	-483.960	-980.000	-651.000	-21,3	-620	-290
INVESTOINNIT NETTO	-483.960	-980.000	-651.000	-21,3	-620	-290
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS/TEKNINEN LTK						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-92.948					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-1.516.037	-995.000	-1.465.000	35,2	-1.495	-1.581
INVESTOINTIMENOT	-1.608.985	-995.000	-1.465.000	35,2	-1.495	-1.581
INVESTOINTITULOT						
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	7.000		10.000	100		
INVESTOINTITULOT	7.000		10.000	100		
INVESTOINNIT NETTO	-1.601.985	-995.000	-1.455.000	34,2	-1.495	-1.581

VESIHUOLTOLAITOS						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-248.195					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-372.390	-538.000	-615.000	14,3	-637	-545
INVESTOINTIMENOT	-620.585	-538.000	-615.000	14,3	-637	-545
INVESTOINNIT NETTO	-620.585	-538.000	-615.000	14,3	-637	-545
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-362.449					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-2.589.687	-3.648.000	-3.201.000	-12,3	-3.152	-2.816
INVESTOINTIMENOT	-2.952.136	-3.648.000	-3.201.000	-12,3	-3.152	-2.816
INVESTOINTITULOT						
PYSYVIENVASTAAVIEN LUOVUTUKSET	30.955	150.000	150.000		150	150
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	7.000		10.000	100		
INVESTOINTITULOT	37.955	150.000	160.000	6,7	150	150
INVESTOINNIT NETTO	-2.914.181	-3.498.000	-3.041.000	-13,1	-3.002	-2.666

=valtuustoon nähden sitova erä

10. VESIHUOLTOLAITOS

Tuloslaskelma

	Budj. 2020 Ulk. ja sis.	Budj. 2020 Ulk.
Liikevaihto	2 168 710	2 041 210
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-240 920	-240 620
Palvelujen ostot	-322 550	-281 550
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-563 470	-522 170
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-312 920	-312 920
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-68 760	-68 760
Muut henkilösivukulut	-13 980	-13 980
Henkilöstökulut yhteensä	-395 660	-395 660
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-741 620	-741 620
Liiketoiminnan muut kulut	-30 070	-12 060
Liikelyi-/alijäämä	437 890	369 700

Rahoituslaskelma

	Budj. 2020
Toiminnan ja investointien rahavirta	
Toiminnan rahavirta	
Liikelyijäämä	437 890
Poistot ja arvonalentumiset	741 620
Rahoitustuotot ja -kulut	-95 470
Toiminnan rahavirta	1 084 040
Investointien rahavirta	
Inv.menot	-615 000
Rahoitusosuudet investointeihin	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	469 040
Rahoituksen rahavirta	
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Pitkäaik. lainojen vähennys	-637 036
Lainakannan muutokset	-637 036
Rahavarojen muutos	-167 996

11. KONSERNIYHTIÖT

Konsernirakenne

Tytäryhtiöt:

- Oriveden Kotikoivu Oy, omistus 100 %
- Orivesi-talo Oy, omistus 100 %
- Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma, omistus 100 %
- Oriveden Jäähalli Oy, omistus 96,15 %

Yhteisyhtiö:

- Oriveden Aluelämpö Oy, omistus 50 %

Jäsenkuntayhtymät:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, omistus 2,32 %
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, omistus 2,75 %
- Pirkanmaan liitto, omistus 1,88 %

Konsernitavoitteita asetetaan Oriveden kaupunkikonserniin kuuluville tytäryhtiöille ja yhteisyhteisölle.

Konsernivalvonnan toteutumisesta on raportoitava tilinpäätöskertomuksen yhteydessä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja kuntayhtymien sekä muiden yhteisöjen toiminnan ja talouden ohjausta kehitetään edelleen suoralla konserniohjauksella.

Konserniyhteisöille asetetaan seuraavat yhteiset tavoitteet:

- Tytäryhtiö pysyy taloudellisesti sellaisessa kunnossa, että yhtiö voi varautua tulevaisuuteen tulo-rahoituksellaan samalla huolehtien maksuvalmiudestaan kestäväällä tavalla.
- Tytäryhtiöissä toteutetaan toiminnan ja omaisuuden riskikartoitus.
- Tytäryhtiöt luovat talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhtiön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.
- Tytäryhtiöt raportoivat valtuustolle vähintään 2 krt/vuosi
 - o miten ne omalta osaltaan ovat toteuttaneet kaupunkistrategian tavoitteita,
 - o konserniohjeen noudattamista ja talousarviossa yhtiökohtaisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista.
- Konsernin omavaraisuusaste % > 30 %.
- Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % < 55 %
- Konsernin lainamäärä euroa/asukas < 4 000 euroa.

Tytäryhtiökohtaiset tavoitteet ovat:

Oriveden Kotikoivu Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kysyntää vastaava vuokra-asuntokanta	Täyttöaste vähintään 85 %	
Varautuminen uustuotantoon	Talouden kautta tehdään varauksia hankkeita varten	
Pitkän tähtäimen suunnitelmaa peruskorjaustarpeista noudatetaan	Toteutettujen toimenpiteiden määrä kpl	

Orivesi-talo Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Tilojen kunto ja vuokrataso on sellainen, että tilat ovat kysytyjä	Vuokrataso vastaa kiinteistön ylläpito- ja pääomakustannuksia	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste on vähintään 90 %	
Pitkän tähtäimen (10 v.) peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen	Toteutetaan suunnitelmassa vuodelle 2020 määritellyt toimenpiteet	

Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Taloudellisesti kestävä vuokratason määrittely	Vuokran määrä vastaa kiinteistön kustannuksia	

Oriveden Jäähalli Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön taloudellinen tilanne on kestävä	Maksuvalmius riittää ilman lainanottoa	
Yhtiön tilikauden tulos	Yhtiö tekee positiivisen tuloksen	
Hallin vetovoimaa kehitetään	Käyttäjämäärät kasvavat edellisvuoteen verrattuna	

Oriveden Aluelämpö Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön tilikauden voitto pysyy kohtuullisena ja lämpöenergian asiakashintaa lasketaan	Tilikauden voitto on enintään seitsemän (7) prosenttia liikevaihdosta.	

LIITTEET

Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2020 tulosalueittain

KAUPUNGINHALLITUS

	Tilinp. 2018	Ed.bud+m 2019	Budj. 2020	Muu- tos %	TS2 tuh. 2021	TS3 tuh. 2022
VAALIT						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	17.017	45.000		-100		
TOIMINTAKULUT	-18.813	-99.750		-100	-96	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.796	-54.750	0	-100	-96	0
VUOSIKATE	-1.796	-54.750	0	-100	-96	0
TILIKAUDEN TULOS	-1.796	-54.750	0	-100	-96	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.796	-54.750	0	-100	-96	0
TILINTARKASTUS						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTAKULUT	-17.594	-40.650	-40.650		-41	-41
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17.594	-40.650	-40.650		-41	-41
VUOSIKATE	-17.594	-40.650	-40.650		-41	-41
TILIKAUDEN TULOS	-17.594	-40.650	-40.650		-41	-41
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17.594	-40.650	-40.650		-41	-41
YLEISJOHTO JA KEHITTÄMINEN						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	641.548	771.900	651.900	-15,5	652	652
TOIMINTAKULUT	-3.372.915	-3.946.560	-3.973.820	0,7	-3.981	-3.999
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.731.367	-3.174.660	-3.321.920	4,6	-3.329	-3.347
Rahoitustuotot ja -kulut	65.471					
VUOSIKATE	-2.665.896	-3.174.660	-3.321.920	4,6	-3.329	-3.347
Poistot ja arvonalentumiset	-5.184	-2.590		-100		
TILIKAUDEN TULOS	-2.671.080	-3.177.250	-3.321.920	4,6	-3.329	-3.347
Varausten ja rahastojen muutokset	1.000.000					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.671.080	-3.177.250	-3.321.920	4,6	-3.329	-3.347
HENKILÖSTÖPALVELUT						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	52.837	48.330	67.620	39,9	68	68
TOIMINTAKULUT	-410.176	-398.810	-548.280	37,5	-553	-557
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-357.339	-350.480	-480.660	37,1	-485	-490
VUOSIKATE	-357.339	-350.480	-480.660	37,1	-485	-490
Poistot ja arvonalentumiset	-20.783	-20.780	-20.780		-21	-5
TILIKAUDEN TULOS	-378.122	-371.260	-501.440	35,1	-506	-495
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-378.122	-371.260	-501.440	35,1	-506	-495
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	523.657	417.490	331.060	-20,7	331	331
TOIMINTAKULUT	-1.162.760	-1.175.900	-1.236.140	5,1	-1.247	-1.258
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-639.103	-758.410	-905.080	19,3	-916	-927
VUOSIKATE	-639.103	-758.410	-905.080	19,3	-916	-927
Poistot ja arvonalentumiset	-3.600	-600		-100		
TILIKAUDEN TULOS	-642.703	-759.010	-905.080	19,2	-916	-927
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-642.703	-759.010	-905.080	19,2	-916	-927
MAASEUTUPALVELUT						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	170.392	180.000	170.000	-5,6	170	170
TOIMINTAKULUT	-246.621	-254.850	-255.270	0,2	-258	-261
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-76.229	-74.850	-85.270	13,9	-88	-91

VUOSIKATE	-76.229	-74.850	-85.270	13,9	-88	-91
TILIKAUDEN TULOS	-76.229	-74.850	-85.270	13,9	-88	-91
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ SOTE-PALVELUT (YT-ALUE)	-76.229	-74.850	-85.270	13,9	-88	-91
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	503					
TOIMINTAKULUT	-21.689.013	-22.155.500	-22.467.300	1,4	-22.467	-22.467
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21.688.510	-22.155.500	-22.467.300	1,4	-22.467	-22.467
VUOSIKATE	-21.688.510	-22.155.500	-22.467.300	1,4	-22.467	-22.467
TILIKAUDEN TULOS	-21.688.510	-22.155.500	-22.467.300	1,4	-22.467	-22.467
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21.688.510	-22.155.500	-22.467.300	1,4	-22.467	-22.467
ERIKOISSAIRAANHOITOPALVELUT (PSHP)						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTAKULUT	-12.486.117	-12.270.000	-13.020.000	6,1	-13.020	-13.020
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12.486.117	-12.270.000	-13.020.000	6,1	-13.020	-13.020
VUOSIKATE	-12.486.117	-12.270.000	-13.020.000	6,1	-13.020	-13.020
TILIKAUDEN TULOS	-12.486.117	-12.270.000	-13.020.000	6,1	-13.020	-13.020
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12.486.117	-12.270.000	-13.020.000	6,1	-13.020	-13.020
KAUPUNGINHALLITUS						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	1.405.953	1.462.720	1.220.580	-16,6	1.221	1.221
TOIMINTAKULUT	-39.404.008	-40.342.020	-41.541.460	3	-41.663	-41.603
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37.998.055	-38.879.300	-40.320.880	3,7	-40.443	-40.383
Rahoitustuotot ja -kulut	65.471					
VUOSIKATE	-37.932.585	-38.879.300	-40.320.880	3,7	-40.443	-40.383
Poistot ja arvonalentumiset	-29.567	-23.970	-20.780	-13,3	-21	-5
TILIKAUDEN TULOS	-37.962.151	-38.903.270	-40.341.660	3,7	-40.464	-40.388
Varausten ja rahastojen muutokset	1.000.000					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36.962.151	-38.903.270	-40.341.660	3,7	-40.464	-40.388
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA						
	Tilinp.	Ed.bud+m	Budj.	Muu-	TS2 tuh.	TS3 tuh.
HALLINTOPALVELUT	2018	2019	2020	tos %	2021	2022
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	175.511	151.000	208.400	38	208	208
TOIMINTAKULUT	-390.264	-324.620	-428.070	31,9	-433	-437
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-214.753	-173.620	-219.670	26,5	-224	-229
VUOSIKATE	-214.753	-173.620	-219.670	26,5	-224	-229
TILIKAUDEN TULOS	-214.753	-173.620	-219.670	26,5	-224	-229
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-214.753	-173.620	-219.670	26,5	-224	-229
VARHAISKASVATUS						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	555.149	483.110	432.240	-10,5	432	432
TOIMINTAKULUT	-5.809.702	-5.788.300	-6.000.250	3,7	-6.054	-6.108
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5.254.554	-5.305.190	-5.568.010	5	-5.621	-5.675
VUOSIKATE	-5.254.554	-5.305.190	-5.568.010	5	-5.621	-5.675
Poistot ja arvonalentumiset	-2.154	-1.650	-4.200	154,5	-4	
TILIKAUDEN TULOS	-5.256.708	-5.306.840	-5.572.210	5	-5.625	-5.675
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5.256.708	-5.306.840	-5.572.210	5	-5.625	-5.675
PERUSOPETUS						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	284.853	338.450	367.190	8,5	367	367
TOIMINTAKULUT	-8.538.458	-8.423.600	-8.424.190		-8.499	-8.575
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8.253.604	-8.085.150	-8.057.000	-0,3	-8.132	-8.208

VUOSIKATE	-8.253.604	-8.085.150	-8.057.000	-0,3	-8.132	-8.208
Poistot ja arvonalentumiset	-63.629	-57.260	-55.080	-3,8	-37	-29
TILIKAUDEN TULOS	-8.317.234	-8.142.410	-8.112.080	-0,4	-8.169	-8.237
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8.317.234	-8.142.410	-8.112.080	-0,4	-8.169	-8.237
LUKIOKOULUTUS						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	6.595	10.000	10.000		10	10
TOIMINTAKULUT	-1.291.661	-1.311.670	-1.240.030	-5,5	-1.253	-1.266
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.285.066	-1.301.670	-1.230.030	-5,5	-1.243	-1.256
VUOSIKATE	-1.285.066	-1.301.670	-1.230.030	-5,5	-1.243	-1.256
Poistot ja arvonalentumiset	-11.170	-7.740	-2.030	-73,8	-2	
TILIKAUDEN TULOS	-1.296.236	-1.309.410	-1.232.060	-5,9	-1.245	-1.256
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.296.236	-1.309.410	-1.232.060	-5,9	-1.245	-1.256
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	1.022.109	982.560	1.017.830	3,6	1.018	1.018
TOIMINTAKULUT	-16.030.086	-15.848.190	-16.092.540	1,5	-16.239	-16.386
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15.007.977	-14.865.630	-15.074.710	1,4	-15.221	-15.369
VUOSIKATE	-15.007.977	-14.865.630	-15.074.710	1,4	-15.221	-15.369
Poistot ja arvonalentumiset	-76.954	-66.650	-61.310	-8	-43	-29
TILIKAUDEN TULOS	-15.084.931	-14.932.280	-15.136.020	1,4	-15.264	-15.398
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15.084.931	-14.932.280	-15.136.020	1,4	-15.264	-15.398

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

	Tilinp.	Ed.bud+m	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.
	2018	2019	2020	%	2021	2022
ELÄMÄNLAATUPALVELUT						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	400.190	400.950	419.250	4,6	419	419
TOIMINTAKULUT	-2.360.482	-2.397.360	-2.425.130	1,2	-2.441	-2.458
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.960.292	-1.996.410	-2.005.880	0,5	-2.022	-2.039
VUOSIKATE	-1.960.292	-1.996.410	-2.005.880	0,5	-2.022	-2.039
Poistot ja arvonalentumiset	-72.458	-58.180	-59.600	2,4	-45	-34
TILIKAUDEN TULOS	-2.032.750	-2.054.590	-2.065.480	0,5	-2.067	-2.072
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.032.750	-2.054.590	-2.065.480	0,5	-2.067	-2.072
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	400.190	400.950	419.250	4,6	419	419
TOIMINTAKULUT	-2.360.482	-2.397.360	-2.425.130	1,2	-2.441	-2.458
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.960.292	-1.996.410	-2.005.880	0,5	-2.022	-2.039
VUOSIKATE	-1.960.292	-1.996.410	-2.005.880	0,5	-2.022	-2.039
Poistot ja arvonalentumiset	-72.458	-58.180	-59.600	2,4	-45	-34
TILIKAUDEN TULOS	-2.032.750	-2.054.590	-2.065.480	0,5	-2.067	-2.072
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.032.750	-2.054.590	-2.065.480	0,5	-2.067	-2.072

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	Tilinp.	Ed.bud+m	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.
	2018	2019	2020	%	2021	2022
TEKNISTEN PALVELUJEN HALLINTO						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT	147.127	153.910	153.710	-0,1	154	154
TOIMINTAKULUT	-1.160.835	-1.190.200	-1.235.920	3,8	-1.240	-1.243
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.013.708	-1.036.290	-1.082.210	4,4	-1.086	-1.090
VUOSIKATE	-1.013.708	-1.036.290	-1.082.210	4,4	-1.086	-1.090
TILIKAUDEN TULOS	-1.013.708	-1.036.290	-1.082.210	4,4	-1.086	-1.090
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.013.708	-1.036.290	-1.082.210	4,4	-1.086	-1.090

TILAPALVELU

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT	6.993.037	6.700.500	6.726.020	0,4	6.726	6.726
TOIMINTAKULUT	-5.031.338	-5.447.810	-5.606.020	2,9	-5.643	-5.680
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1.961.699	1.252.690	1.120.000	-10,6	1.083	1.046
Rahoitustuotot ja -kulut	-14.834					
VUOSIKATE	1.946.864	1.252.690	1.120.000	-10,6	1.083	1.046
Poistot ja arvonalentumiset	-1.563.130	-1.475.400	-1.373.950	-6,9	-1.291	-1.304
TILIKAUDEN TULOS	383.734	-222.710	-253.950	14	-207	-258
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	383.734	-222.710	-253.950	14	-207	-258

KUNNALLISTEKNIikka

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT	287.864	338.500	338.500		339	339
Valmistus omaan käyttöön	44.580	37.950	37.950		38	38
TOIMINTAKULUT	-1.293.764	-1.309.450	-1.292.850	-1,3	-1.299	-1.306
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-961.320	-933.000	-916.400	-1,8	-923	-929
VUOSIKATE	-961.320	-933.000	-916.400	-1,8	-923	-929
Poistot ja arvonalentumiset	-592.293	-599.120	-922.490	54	-940	-1.061
TILIKAUDEN TULOS	-1.553.613	-1.532.120	-1.838.890	20	-1.863	-1.990
Varausten ja rahastojen muutokset	-931.935		149.110	100	119	95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.485.549	-1.532.120	-1.689.780	10,3	-1.744	-1.895

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT	2.101.080	2.170.010	2.168.710	-0,1	2.169	2.169
TOIMINTAKULUT	-1.199.405	-980.600	-989.200	0,9	-995	-1.001
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	901.675	1.189.410	1.179.510	-0,8	1.174	1.168
Rahoitustuotot ja -kulut	-97.357	-65.470	-65.470		-65	-65
VUOSIKATE	804.318	1.123.940	1.114.040	-0,9	1.108	1.102
Poistot ja arvonalentumiset	-668.934	-639.350	-741.620	16	-915	-996
TILIKAUDEN TULOS	135.384	484.590	372.420	-23,1	193	106
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	135.384	484.590	372.420	-23,1	193	106

TIEJAOSTO

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT		1.000	1.000		1	1
TOIMINTAKULUT	-148.987	-169.490	-169.580	0,1	-170	-170
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-148.987	-168.490	-168.580	0,1	-169	-169
VUOSIKATE	-148.987	-168.490	-168.580	0,1	-169	-169
TILIKAUDEN TULOS	-148.987	-168.490	-168.580	0,1	-169	-169
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-148.987	-168.490	-168.580	0,1	-169	-169

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT	9.529.108	9.363.920	9.387.940	0,3	9.388	9.388
Valmistus omaan käyttöön	44.580	37.950	37.950		38	38
TOIMINTAKULUT	-8.834.329	-9.097.550	-9.293.570	2,2	-9.346	-9.400
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	739.359	304.320	132.320	-56,5	80	26
Rahoitustuotot ja -kulut	-112.191	-65.470	-65.470		-65	-65
VUOSIKATE	627.167	238.850	66.850	-72	14	-39
Poistot ja arvonalentumiset	-2.824.358	-2.713.870	-3.038.060	11,9	-3.146	-3.362
TILIKAUDEN TULOS	-2.197.191	-2.475.020	-2.971.210	20	-3.132	-3.401
Varausten ja rahastojen muutokset	-931.935		149.110	100	119	95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.129.126	-2.475.020	-2.822.100	14	-3.013	-3.305

RAHOITUS

	Tilinp. 2018	Ed.bud+m 2019	Budj. 2020	Muutos %	TS2 tuh. 2021	TS3 tuh. 2022
TOIMINNAN RAHOITUS						
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0		0	0
TULOSLASKELMA						
Verotulot	32.967.249	34.350.000	34.850.000	1,5	35.600	36.650
Valtionosuudet	22.441.573	21.600.000	23.300.000	7,9	23.050	22.950
Rahoitustuotot ja -kulut	377.170	-176.530	-82.530	-53,2	-145	-210
VUOSIKATE	55.785.991	55.773.470	58.067.470	4,1	58.505	59.390
TILIKAUDEN TULOS	55.785.991	55.773.470	58.067.470	4,1	58.505	59.390
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	55.785.991	55.773.470	58.067.470	4,1	58.505	59.390

Investointisuunnitelmaluonnos vuodelle 2020 hankeryhmittäin

Asianomaiset luonnokset käsitellään ja hyväksytään lautakunnissa. Lopulliset käyttötalous-suunnitelmat ja investointien työohjelmat määräytyvät lautakuntien päätösten mukaisesti.

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä 2020-2024
TALONRAKENNUS						
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT						
Yhteiskoulu ja lukio A-osan ikkunoiden uusiminen		200 000				200 000
Yhteiskoulu ja lukio B- ja C-osien ulkoseinien kunnostus		40 000				40 000
Hirsilän koulun yläpohjan korjaus (seuranta ja arviointi)					80 000	80 000
Hirsilän koulu lämmitysjärjestelmän uusiminen					70 000	70 000
Hirsilän koulu ikkunoiden uusiminen					50 000	50 000
Karpinlahden koulun ikkunoiden uusiminen		35 000				35 000
Karpinlahden koulun lämmitysjärjestelmän uusiminen		60 000				60 000
Kultavuoren pajarakennuksen kunnostus		60 000				60 000
Rovastinkankaan koulu leikkiäpöydän, pysäköinnin ja saattoliikenteen järjestelyt	80 000					80 000
Rovastinkankaan koulun aulatilat muutostyöt					35 000	35 000
Yhteiskoulu ja lukio monikäyttötilan toteutus	11 000					11 000
Eräjärven koulu kaukaloon hiekkatekonurmi, edellyttää rahoituksen saamista	20 000					20 000
- ulkopuolinen rahoitusosuus	-10 000					-10 000
ELÄMÄNLAATUPALVELUT						
Liikuntahallin katsomon penkkienpäällisten uusiminen		25 000				25 000
Liikuntahallin ulkoseinien kunnostus			100 000			100 000
Liikuntahallin hissien rakentaminen				50 000		50 000
Liikuntahallin vesikaton uusiminen	100 000					100 000
Uimahallin ikkunoiden kunnostus		50 000				50 000
Uimahallin altaiden kunnostus		80 000				80 000
Uimahallin valvontakopin muutokset+ ulko-ovi+ kemikaalisäiliöt	60 000					60 000
Uimahallin allasveden mittareiden uusiminen+veden suodatin-hiekka		30 000				30 000
TEKNISET PALVELUT						
Säynäniemen rakennusten kunnostus			15 000			15 000
Säynäniemi suihkutilojen kunnostus		40 000				40 000
Tekninen varikko rakennusten ulkomaalaus		20 000				20 000
Tekninen varikko vesikaton uusiminen	130 000					130 000
Paloaseman ajoneuvohallin lattian uusiminen				100 000		100 000
Kaupungintalon peruskorjaus, tila- ja rakennussuunnitteluvä- raus	180 000					180 000

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä 2020-2024
MUU PERUSKORJAUS	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	375 000
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ (netto)	741 000	620 000	290 000	125 000	310 000	2 086 000
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN						
KATUJEN RAKENTAMINEN						
Kajarinteenkuja			85 000			85 000
Kajarinteentie			64 000			64 000
Kajarinteenpolku			11 500			11 500
Mattilanpellon uusi kaava-alue ja muut kaava-alueet	400 000	500 000				900 000
Pohjoiskaari-vt9 ramppi keyyen liikenteen väylä						0
Nimeämättömät/uudet kadut; nimetään teknisen lautakunnan työohjelmassa	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Valaistus	135 000	135 000	135 000	135 000	135 000	675 000
Päällystys (sis. reunakivet)	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	450 000
Keskeneräisten teiden kunnossapito	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	125 000
Viitoitus	10 000		10 000		10 000	30 000
YHTEENSÄ	680 000	770 000	440 500	270 000	280 000	2 440 500
KATUJEN PERUSKORJAUS						
Ruovedentie		245 000	275 000			520 000
Riihitie	150 000					150 000
Myllytie				125 000		125 000
Hautakankaantie		400 000	230 000			630 000
Nimeämättömät kadut; nimetään teknisen lautakunnan työohjelmassa				150 000	275 000	425 000
YHTEENSÄ	150 000	645 000	505 000	275 000	275 000	1 850 000
VESILAITOKSEN RAKENTAMINEN						
Kajarinteen alue		20 000				20 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Mattilanpellon uusi kaava-alue	20 000	20 000				40 000
Uudet kaava-alueet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Haja-asutusalue	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
YHTEENSÄ	65 000	85 000	45 000	45 000	45 000	285 000
VIEMÄRILAITOKSEN RAKENTAMINEN						
Kajarinteen alue		37 000				37 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Mattilanpellon uusi kaava-alue	40 000	40 000				80 000
Uudet kaava-alueet	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Haja-asutusalue	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
YHTEENSÄ	110 000	147 000	70 000	70 000	70 000	467 000
VESILAITOKSEN PERUSKORJAUS						
Hautakankaan alue	150 000					150 000
Oripohjantie		90 000				90 000
Myllytie		40 000				40 000
Vainiontie			80 000			80 000
Myllyniementie			50 000			50 000
Säästäjientie			10 000			10 000
Nimeämättömät kadut; nimetään teknisen lautakunnan työohjelmassa	0	0	0	140 000	140 000	280 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
YHTEENSÄ	160 000	140 000	150 000	150 000	150 000	750 000
VIEMÄRILAITOKSEN PERUSKORJAUS						
Hautakankaan alue	210 000					210 000
Oripohjantie		15 000				15 000

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä 2020-2024
Myllytie		50 000				50 000
Enokunnantie-Neuletie		130 000				130 000
Säästäjientie			110 000			110 000
Koivulinna-Tahtiniemi			100 000	260 000	200 000	560 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Pumppaamoiden saneeraus	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
YHTEENSÄ	280 000	265 000	280 000	330 000	270 000	1 425 000
SADEVESIVIEMÄRIEN RAKENTAMINEN						
Nimeämättömät kohteet; nimetään teknisen lautakunnan työohjelmassa	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
YHTEENSÄ	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Paltanmäen ylikulkukäytävä					340 000	340 000
MAL4-hankkeet yhteistyössä valtion kanssa			500 000	500 000		1 000 000
Orivesi-Haapamäki rata (suunnittelu, tiet ja osa silloista)	300 000					300 000
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ (Kadut, vesihuolto, Liikennevirasto)	1 765 000	2 072 000	2 010 500	1 660 000	1 450 000	8 957 500
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT						
PUISTOT						
Vanhoiden puistojen kunnostaminen	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Uudet asuntoalueet	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
LEIKKIKENTÄT						
Vanhoiden peruskorjaus	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Uudet asuntoalueet	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT YHTEENSÄ	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
Uimapaikkojen kunnostaminen	10 000			20 000		30 000
Kääjäntien koripallokentän kunnostus	15 000					15 000
Rovastinkankaan koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen, tulona mahdollinen avustus			55 000			55 000
Reitistöjen kunnostus	10 000					10 000
Aktiviteettipuiston rakentaminen, edell. tarkempaa suunnittelua	120 000					120 000
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ	155 000	0	55 000	20 000	0	230 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ	155 000	0	55 000	20 000	0	230 000
KAIKKI RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ	2 721 000	2 752 000	2 415 500	1 865 000	1 820 000	11 573 500
Kiinteä + irtain + aineeton käyttöomaisuus	320 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 320 000
YHTEENSÄ	3 041 000	3 002 000	2 665 500	2 115 000	2 070 000	12 893 500

PALVELUKESKUSTEN IRTAIMEN OMAISUUDEN HANKINTAESITYKSET 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä 2020-2024
HALLINTO-, TALOUS- JA ELINVOIMAPALVELUT	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	500 000
* varaus tietohallintohankinnat/ohjelmistot						
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
* Muu irtain						
ELÄMÄNLAATUPALVELUT	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
* Laitekannan parantaminen, muu irtain						
TEKNISET PALVELUT	90 000	20 000	20 000	20 000	20 000	170 000
* Muu irtain	10 000					
* Terveyskeskuksen keittiön laitekannan uusiminen	80 000					
YHTEENSÄ (Netto)	220 000	150 000	150 000	150 000	150 000	820 000

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä 2020-2024
KIINTEÄ OMAISUUS	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 250 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUKSET	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-750 000
IRTAIMEN OMAISUUS (Netto)	220 000	150 000	150 000	150 000	150 000	820 000
AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS						
TALONRAKENNUS	741 000	620 000	290 000	125 000	310 000	2 086 000
KATUJEN RAKENTAMINEN	680 000	770 000	440 500	270 000	280 000	2 440 500
KATUJEN PERUSKORJAUS	150 000	645 000	505 000	275 000	275 000	1 850 000
PUISTOT	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
LEIKKIKENTÄT	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	155 000	0	55 000	20 000	0	230 000
VESILAITOKSEN RAKENTAMINEN	65 000	85 000	45 000	45 000	45 000	285 000
VESILAITOKSEN PERUSKORJAUS	160 000	140 000	150 000	150 000	150 000	750 000
VIEMÄRILAITOKSEN RAKENTAMINEN (Netto)	130 000	167 000	90 000	90 000	90 000	567 000
VIEMÄRILAITOKSEN PERUSKORJAUS	280 000	265 000	280 000	330 000	270 000	1 425 000
YHTEISTYÖHANKKEET+MUUT	300 000	0	500 000	500 000	340 000	1 640 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Netto)	3 041 000	3 002 000	2 665 500	2 115 000	2 070 000	12 893 500

Tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset vuodelle 2020

Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

	BUDJETTI 2020	BUDJETTI 2019
Vuokra (eur/kk)	2 500	2 400
TUOTOT:		
Muut kiinteistön tuotot (metsän myynti):		0
Vuokratuotot:		
12kk x vuokra €	30 000	28 800
Kiinteistön tuotot yhteensä	30 000	28 800
HOITOKULUT:		
Henkilöstökulut	-200	-400
Hallintopalvelut	-3 000	-1 000
Käyttö- ja huoltopalvelut	0	0
Ulkoalueiden hoito	0	0
Sähkö	-400	0
Vahinkovakuutukset	-370	-450
Kiinteistövero	-1 200	-1 200
Muut hoitokulut	-500	-500
Korjaukset	-1 000	-2 000
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-6 670	-5 550
POISTOT	-14 000	-20 500
LIIVEVOITTO:	9 330	2 750

Oriveden Jäähalli Oy

	Tilinp. 2018	Ed.Bud. 2019	Budj. 2020
TUOSLASKELMA			
LIIVEVAIHTO	135.022	140.000	140.000
Liiketoiminnan muut tuotot	13.262	15.200	12.500
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39.980	-32.200	-28.500
Ulkopuoliset palvelut	-94.327	-81.550	-81.250
Materiaalit ja palvelut	-134.307	-113.750	-109.750
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-1.650	-3.800	-3.500
Henkilöstökulut	-1.650	-3.800	-3.500
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-21.787	-22.700	-22.500
Poistot ja arvonalentumiset	-21.787	-22.700	-22.500
Liiketoiminnan muut kulut	-10.406	-9.217	-9.440
LIIVEVOITTO/TAPPIO	-19.866	5.733	7.310
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korko- ja rahoitustuotot	27		
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-2.710		-3.000
Rahoitustuotot ja -kulut	-2.682		-3.000
VOITTO/TAPPIO ENNEN TP-SHIRT.JA V	-22.548	5.733	4.310
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-22.548	5.733	4.310

Oriveden Kotikoivu Oy

TALOUSARVIO 2020	2018	2019	2020
	Edellinen vuosi	Budjetti	Budjetti
LIKEVAIHTO			
Vuokrat	1 636 162,51	1 700 000,00	1 740 000,00
Käyttökorvaukset	29 998,36	31 500,00	20 000,00
Palvelut ja muut tuotot	8 060,45	8 350,00	7 200,00
Muut tuotot yhteensä	10 167,38	9 581,63	9 000,00
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 684 388,70	1 749 431,63	1 776 200,00
HOITOMENOT			
Henkilöstökulut	-2 685,00	-3 460,00	-3 000,00
Hallintokulut	-145 134,77	-131 995,00	-148 306,07
Käyttö ja huolto	-222 189,44	-189 695,62	-180 000,00
Ulkoalueiden hoito	-20 536,77	-44 505,52	-50 000,00
Siivous	-70 543,17	-70 523,57	-72 000,00
Lämmitys	-283 023,06	-296 903,48	-250 000,00
Vesi ja jätevesi	-110 803,96	-117 234,56	-115 000,00
Sähkö	-42 614,12	-43 004,14	-43 000,00
Jätehuolto	-22 272,59	-22 360,46	-22 000,00
Vahinkovakuutukset	-17 728,18	-17 728,18	-18 230,64
Vuokrat	-2 373,25	-2 073,25	-25 000,00
Kiinteistövero	-42 114,12	-57 464,00	-87 078,56
Korjaukset	-234 835,48	-210 000,00	-220 000,00
Muut hoitokulut	-378,56	-1 700,00	-701,24
Luottotappiot	3 828,79	-1 000,00	4 000,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00
LIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-1 213 403,68	-1 209 647,78	-1 230 316,51
LIKEVOITTO/-TAPPIO	470 985,02	539 783,85	545 883,49

Orivesi-talo Oy

TALOUSARVIO 2020	2018	2019	2020
	€	€	€
LIKEVAIHTO			
Vuokrat	186 852,01	202 000,00	195 000,00
Käyttökorvaukset	3 414,12	3 400,00	3 000,00
Palvelut ja muut tuotot	140 407,46	136 000,00	135 000,00
Muut kiinteistön tuotot	-90,33	1 000,00	0,00
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	330 583,26	342 400,00	333 000,00
HOITOMENOT			
Henkilöstökulut	-960,00	-480,00	-800,00
Hallinto	-7 918,60	-8 180,16	-9 596,50
Käyttö ja huolto	-36 451,79	-22 000,00	-22 000,00
Ulkoalueiden hoito	-10 161,95	-12 000,00	-6 000,00
Siivous	-17 679,63	-14 000,00	-14 000,00
Lämmitys	-36 566,61	-40 000,00	-34 000,00
Vesi ja jätevesi	-7 776,84	-9 500,00	-8 000,00
Sähkö	-35 747,61	-35 000,00	-35 000,00
Jätehuolto	-2 864,69	-2 000,00	-2 300,00
Vahinkovakuutukset	-2 605,21	-3 500,00	-3 000,00
Vuokrat	-4 702,13	-4 700,00	-4 700,00
Kiinteistövero	-25 379,76	-25 540,00	-30 000,00
Korjaukset	-42 296,63	-25 000,00	-40 000,00

Muut hoitokulut	22 816,88	-5 000,00	0,00
Luottotappiot	1 170,00	1 000,00	800,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00
LIIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	<u>-207 124,57</u>	<u>-205 900,16</u>	<u>-208 596,50</u>
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	123 458,69	136 499,84	124 403,50

